

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

1

Številka: 060-01/17-4/
Ljubljana, 20. 4. 2017

Osnutek

Z a p i s n i k

**50. seje Državnega sveta Republike Slovenije,
ki je bila v sredo, 12. 4. 2017**

Predsednik je začel 50. sejo Državnega sveta Republike Slovenije, ki jo je sklical na podlagi 53. člena Zakona o Državnem svetu in prvega odstavka 30. člena Poslovnika Državnega sveta Republike Slovenije.

Seja se je začela ob 13.00 in zaključila ob 17.19 uri.

Opravičila sta se:

- Mirko Kozelj
- Matjaž Švagan

Ostali odsotni:

- Boris Popovič

Na sejo so bili vabljeni:

- mag. Mateja Vraničar Erman, ministrica za finance (k 3. in 5. točki dnevnega reda),
- dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica za izobraževanje, znanost in šport (k 4. točki dnevnega reda),
- Bogdan Gabrovec, predsednik Olimpijskega komiteja Slovenije (k 4. točki dnevnega reda),
- dr. Peter Gašperšič, minister za infrastrukturo (k 5. točki dnevnega reda),
- Jožef Horvat, poslanec Državnega zbora (k 6. točki dnevnega reda),
- Zdravko Počivalšek, minister za gospodarski razvoj in tehnologijo (k 6. točki dnevnega reda),
- mag. Goran Klemenčič, minister za pravosodje (k 7. točki dnevnega reda),
- mag. Jurij Groznik, generalni državni pravobranilec (k 7. točki dnevnega reda),
- Janja Sluga, poslanka Državnega zbora (k 8. točki dnevnega reda),
- Boris Koprivnikar, minister za javno upravo (k 8. točki dnevnega reda),
- Dušan Vučko, direktor Državne volilne komisije (k 8. točki dnevnega reda).

Seje so se udeležili:

- mag. Saša Jazbec, državna sekretarka, Ministrstvo za finance (k 3. točki dnevnega reda),
- Jana Poljak, podsekretarka, Ministrstvo za finance (k 3. točki dnevnega reda),
- dr. Tomaž Boh, državni sekretar, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (k 4. točki dnevnega reda),
- dr. Boro Štrumbelj, generalni direktor Direktorata za šport, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (k 4. točki dnevnega reda),
- mag. Mojca Pečnik-Ternovšek, sekretarka, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (k 4. točki dnevnega reda),
- Samo Košir, Olimpijski komite Slovenije (k 4. točki dnevnega reda),
- Jožef Horvat, poslanec Državnega zbora (k 6. točki dnevnega reda),
- Marko Drofenik, generalni direktor Direktorata za regionalni razvoj (DRR), Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (k 6. točki dnevnega reda),
- Gregor Černoga, Direktorat za regionalni razvoj (DRR), Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (k 6. točki dnevnega reda),
- dr. Ciril Keršmanc, v. d. generalnega direktorja Direktorata za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje (k 7. točki dnevnega reda),
- mag. Nina Koželj, sekretarka, Direktorat za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje (k 7. točki dnevnega reda),
- mag. Jurij Groznik, generalni državni pravobranilec (k 7. točki dnevnega reda),
- Janja Sluga, poslanka Državnega zbora (k 8. točki dnevnega reda),
- mag. Mateja Prešeren, vodja službe za transparentnost, integriteto in politični sistem, Ministrstvo za javno upravo (k 8. točki dnevnega reda),
- Dušan Vučko, direktor Državne volilne komisije (k 8. točki dnevnega reda).

* * *

O sklicu seje je predsednik obvestil predsednika Državnega zbora Republike Slovenije dr. Milana Brgleza in predsednika Vlade Republike Slovenije dr. Miroslava Cerarja.

* * *

S sklicem 5. 4. 2017 so državne svetnice in svetniki prejeli naslednji predlog dnevnega reda:

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 49. redne seje Državnega sveta Republike Slovenije
2. Pobude in vprašanja državnih svetnic in svetnikov
3. Osnutek Nacionalnega reformnega programa 2017-2018
4. Predlog zakona o športu (ZŠpo-1) - druga obravnava, EPA 1691-VII
5. Predlog zakona o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača-Koper (ZIUGDT) - nujni postopek, EPA 1878-VII
6. Predlog zakona o spremembah Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2017 (ZRPPR1015-B) - skrajšani postopek, EPA 1805-VII
7. Predlog zakona o državnem odvetništvu (ZDOdv) - druga obravnava, EPA 1718-VII
8. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v državni zbor (ZVDZ-C) – skrajšani postopek, EPA 1806-VII

* * *

Na klop so državne svetnice in svetniki prejeli predlog Interesne skupine lokalnih interesov za umik 5. točke dnevnega reda:

- **Predlog zakona o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača-Koper (ZIUGDT) - nujni postopek, EPA 1878-VII**

Predlagani umik je bil sprejet (31 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 19 jih je glasovalo ZA in 12 jih je bilo PROTI).

Glede na sprejet umik je predsednik dal na glasovanje naslednji

DNEVNI RED:

1. Odobritev zapisnika 49. redne seje Državnega sveta Republike Slovenije
2. Pobude in vprašanja državnih svetnic in svetnikov
3. Osnutek Nacionalnega reformnega programa 2017-2018
4. Predlog zakona o športu (ZŠpo-1) - druga obravnava, EPA 1691-VII
5. Predlog zakona o spremembah Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2017 (ZRPPR1015-B) - skrajšani postopek, EPA 1805-VII
6. Predlog zakona o državnem odvetništvu (ZDOdv) - druga obravnava, EPA 1718-VII
7. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v državni zbor (ZVDZ-C) – skrajšani postopek, EPA 1806-VII

Predlagani dnevni red je bil sprejet (34 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 32 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

1. točka:

- **Odobritev zapisnika 49. redne seje Državnega sveta**

Osnutek zapisnika 49. redne seje Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Ker predsednik ni prejel pisnih pripomb na osnutek zapisnika, je predlagal, da se o njem glasuje.

Zapisnik 49. redne seje je bil sprejet (34 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 35 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

2. točka dnevnega reda:

- **Pobude in vprašanja državnih svetnic in svetnikov**

Po elektronski pošti 7. 4. 2017 so državne svetnice in svetniki prejeli vprašanja Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide glede zagotovitve ustreznih pogojev za kakovostno delovanje in izvajanje zakonsko določenih nalog zagovornika načela enakosti. Predlog sklepa Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 7. 4. 2017.

Predsednik je dal na glasovanje predlog sklepa:

Državni svet Republike Slovenije je na 50. seji 12. 4. 2017, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), obravnaval vprašanja Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide glede zagotovitve ustreznih pogojev za kakovostno delovanje in izvajanje zakonsko določenih nalog zagovornika načela enakosti ter na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o

Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB1 in 95/09-odl. US in 21/13-ZFDO-F) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet Republike Slovenije podpira vprašanji Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide in predlaga Vladi Republike Slovenije, da vprašanji prouči in nanju odgovori.

Vprašanji Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide se glasita:

1. Kako namerava Vlada Republike Slovenije zagotoviti ustrezne prostorske, kadrovske in finančne pogoje za kakovostno delovanje in izvajanje zakonsko določenih nalog organa Zagovornika načela enakosti, ki se trenutno sooča s številnimi ovirami pri svoji vzpostavitvi in razvoju?
2. Kakšna je predvidena časovnica izvedbe načrtovanih ukrepov glede na to, da bi bilo treba nastalo situacijo urediti v najkrajšem možnem času?

Obrazložitev:

Zakon o varstvu pred diskriminacijo, ki je predvidel nastanek novega neodvisnega in samostojnega organa – zagovornika načela enakosti, je bil sprejet 21. 4. 2016, z imenovanjem predstojnika urada 20. 10. 2016 pa so bili vzpostavljeni formalni pogoji za delovanje urada.

Vloga in pomen neodvisnega organa Zagovornika načela enakosti, ki mora nastopati kot močan varuh načela enake obravnave, ki bo javno in glasno opozarjal na kršitve, sta pomembna in velika. Že ob obravnavi Predloga zakona o varstvu pred diskriminacijo 2014 je bilo izraženo pričakovanje, da bo nova ureditev položaja zagovornika načela enakosti omogočila, da se bo zagovornik kot samostojen organ uspešno razvijal po zgledu drugih tovrstnih organov (npr. Informacijskega pooblaščenca) in imel ustrezne pristojnosti za izvajanje svojih nalog ter ukrepanje v primerih ugotovljenih kršitev - torej da bo lahko nastopal kot močan varuh načela enake obravnave, ki bo javno in glasno opozarjal na kršitve in bil sposoben odpraviti na podlagi diskriminacije nastale krivice. Temu trenutno ni tako.

Zagovornik načela enakosti namreč opozarja, da so z zakonom predvidene številne njegove dejavnosti (na področju varstva pred diskriminacijo; na področju spremljanja diskriminacije po vseh okoliščinah na nacionalni ravni; na področju raziskovanja različnih osebnih okoliščin diskriminacije; na področju informiranja in ozaveščanja, sodnega delovanja itd.), za njihovo izvajanje pa ni zagotovljenih ustreznih prostorskih, kadrovskih in finančnih pogojev.

Za tehnično izvedbo vseh naštetih aktivnosti bi bilo po zgledu ostalih treh neodvisnih organov (Komisija za preprečevanje korupcije, Varuh človekovih pravic Republike Slovenije in Informacijski pooblaščenec), pa tudi izkušenj podobnih organov iz tujine, treba vzpostaviti in razvijati lastno administrativno-tehnično službo (kot je sicer že predvidena v 30. členu Zakona o varstvu pred diskriminacijo), ki bo skrbela za podporo navedenim področjem dela in s tem za učinkovito delovanje organa, kar pa ni zagotovljeno. Zagovornik načela enakosti je namreč trenutno tako prostorsko kot administrativno-tehnično (npr. storitve glavne pisarne) popolnoma odvisen od podpore Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki je v skladu z Zakonom o varstvu pred diskriminacijo dve leti po ustanovitvi organa zagovornika slednjemu dolžno nuditi administrativno-tehnično podporo.

Urad Zagovornika načela enakosti trenutno deluje v neprimernih prostorih (dve neustrezni pisarni v sklopu Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in invalide, od tega pisarna predstojnika organa v izmeri 12 m², ki si jo deli še z eno zaposleno, kar otežkoča zagotavljanje diskretnosti pri opravljanju pogovorov s strankami), da nima ustreznih možnosti

za vzpostavitev podatkovnih baz (trenutno se vsi podatki shranjujejo na strežnike Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti), za lastno elektronsko poslovanje ter vzpostavitev pogojev za varstvo zaupnih osebnih podatkov na zakonsko zahtevani ravni. Za vse to bi namreč organ potreboval ustrezno opremo in dodatna finančna sredstva.

Od zagovornika načela enakosti zakon sicer pričakuje tudi mednarodno sodelovanje, kontinuirano posredovanje rezultatov raziskav in spremljanja diskriminacije v Sloveniji, izmenjavo podatkov s tega področja v okviru EU ter sodelovanje s tujimi organi za spodbujanje enakopravnosti v smeri izmenjave dobrih praks in izkušenj, kar bo prav tako terjalo veliko angažmaja in časa zaposlenih v organu. Zagotovo pa za izvajanje teh dodatnih nalog ne bo zadoščala trenutno predvidena kadrovska sestava (zagovornik in trije dodatno zaposleni).

Po oceni zagovornika načela enakosti bi bilo, glede na trenutno situacijo v zvezi z možnostjo zaposlovanja (obstoječi proračun organa v višini 200.000 evrov, kot ga je predvidel predlagatelj zakona in na podlagi katerega je možno poleg predstojnikove plače pokriti največ dve do tri zaposlitve izkušenih pravnih strokovnjakov) in kar 300 nezaključenih »podedovanih«¹ zadev iz obdobja 2012–2017, treba nujno zagotoviti sredstva za dodatne zaposlitve še v letu 2017 oziroma postopoma povečevati število zaposlitev na želenih 25 oseb konec leta 2018. Na podlagi primerjav z ostalimi neodvisnimi organi, ki delujejo na podlagi 1,6 do 2 milijona evrov finančnih sredstev ter s 35 do 42 zaposlenimi, bi organ Zagovornika načela enakosti za približno normalno delovanje potreboval vsaj 1 milijon evrov in najmanj 20 zaposlenih. Če namreč ne bo mogel izvajati vseh z zakonom zadanih nalog, različnih analiz in opravljati drugih, tudi splošno-izobraževalnih nalog na tem področju, je tudi z vidika smotrne porabe finančnih sredstev smiselnost njegovega obstoja lahko vprašljiva.

Tudi Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti pritrjuje navedbam zagovornika načela enakosti o ovirah, s katerimi se soočajo pri zagotavljanju podpore njegovemu delovanju, predvsem glede pomanjkanja finančnih sredstev za zaposlitve v njegovem okviru. Vse začetne in aktualne težave (npr. definirati, kdo je delodajalec zagovornika, zagotovitev prostorov za delo, informacijska podpora itd.) sicer skušajo v dogovoru z zagovornikom ažurno in korektno reševati, a se zavedajo, da bo čim prej treba zagotoviti popolno samostojnost njegovega delovanja. Posledično je omenjeno ministrstvo 16. 3. 2017 v vladno proceduro posredovalo predlog, da se iz sredstev proračunske rezerve zagotovi dodatna finančna sredstva za delovanje organa Zagovornika načela enakosti za 2017 (dodatnih 500.000 evrov) in 2018 z namenom zagotovitve prostorske samostojnosti organa. Pri tem je ministrstvo naletelo na negativno mnenje Ministrstva za finance in gradivo ni dobilo podpore.

Po pojasnilih Ministrstva za finance so bila v finančnem načrtu za 2017 za delovanje organa Zagovornika načela enakosti kot samostojnega proračunskega uporabnika zagotovljena sredstva v skladu s predvidenimi finančnimi posledicami iz uvoda v Predlog zakona o varstvu pred diskriminacijo (200.000 evrov za 2017 in 180.000 evrov za 2018). Vlada Republike Slovenije je sicer na eni od preteklih sej že odobrila dodatnih 50.000 evrov sredstev za delovanje organa zagovornika načela enakosti 2017. Predlog Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti za povečanje sredstev za delovanje zagovornika za pol milijona evrov pa ni prejel podpore, ker omenjeno ministrstvo ni pristojno za podajanje predlogov za poseg v proračunsko rezervo (slednje je v izključni pristojnosti Ministrstva za finance) in tudi zato, ker se trenutno izvršuje proračun leta 2017, zaradi česar letos ni možno dodeljevati sredstev iz tekoče rezerve prihodnjega leta. Spremembe v dodeljenih sredstvih bodo možne šele z jesenskim rebalansom proračuna za 2018. Ministrstvo za finance je sicer na 71. seji Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide napovedalo bilateralne dogovore z zagovornikom načela enakosti, za začetek na sestanku v petek, 31. 3. 2017.

Trenutne ovire pri delovanju organa Zagovornika načela enakosti niso sprejemljive, saj so bila ob sprejemu Zakona o varstvu pred diskriminacijo pričakovanja glede njegove ustanovitve in delovanja velika. Med drugim se je pričakovalo izrazit napredek v primerjavi z učinkovitostjo dela zagovornika načela enakosti v preteklosti, ko je vlogo slednjega opravljal

en sam samostojni javni uslužbenec, ki je bil očitno preobremenjen, na kar kažejo podatki o številnih nerešenih zadevah.

Če se je Vlada Republike Slovenije odločila ustanoviti nov, neodvisen, organ z namenom varstva pred diskriminacijo, bi morala ob tem zagotoviti tudi vse pogoje za njegovo delovanje. Slednje pomeni, da bi morali že ob pripravi predloga zakona opraviti bolj podrobne analize glede zadostnih finančnih sredstev, prostorov in še zlasti visoko kvalificiranih kadrov, ki jih bo organ potreboval za svoje učinkovito delovanje na zelo zahtevnih in občutljivih področjih dela. Če so bile v predlogu zakona prikazane pomanjkljive finančne posledice predlaganih zakonskih določb, je takšno pavšalno ocenjevanje posledic zakonodaje, zgolj zaradi olajšanja poteka sprejema zakona, neprimerno, saj to pomeni resne težave za pripravljavce proračuna, kar se kaže tudi v tem primeru.

Organ Zagovornika načela enakosti ne bi smel biti ustanovljen zgolj na papirju, in sicer zato, da bi se Slovenija izognila takrat grozeči kazni Evropske komisije, saj bi to pomenilo popolnoma zgrešen namen ustanovitve tovrstnega organa. Odnos do zagotavljanja pogojev za delovanje organa Zagovornika načela enakosti namreč odseva odnos do vprašanja diskriminacije v slovenski družbi na splošno. Tako pomemben organ, ki naj bi zagotovil zaščito državljanek in državljanov v primeru izpostavljenosti diskriminatornemu ravnanju, bi moral biti popolnoma opolnomočen za svoje delo. Njegov obstoj je z vidika zaščite tistih, katerih glas je v družbi po navadi najbolj šibek, izjemnega pomena. Še zlasti zato, ker se Slovenija v zadnjih letih čedalje bolj približuje krogu držav, ki postajajo socialno neobčutljive (na to kaže odnos odločevalcev do področja socialnega in zdravstvenega varstva, pa tudi enakih možnosti).

Ključnega pomena pri vzpostavitvi neodvisnega organa bi morala biti tudi zagotovitev dostopnosti organa vsem državljanom in državljanke, ki morajo imeti zaupanje v njegovo neodvisnost. Še zlasti zato, ker je ena od nalog zagovornika načela enakosti tudi dajanje priporočil v zvezi z ugotovljeno diskriminacijo državnim organom, lokalnim skupnostim ali nosilcem javnih pooblastil in drugim subjektom po tem zakonu. Če bo slednji deloval v okviru enega od ministrstev (takšna je trenutna situacija), bo omenjeno nevtralnost in neodvisnost težko zagotoviti.

Trenutne intenzivne aktivnosti zagovornika načela enakosti za zagotovitev ustreznih pogojev za izvajanje nalog, ki so mu bile z zakonom podeljene, predstavljajo zelo odgovorno dejanje, ki kaže na visoko stopnjo zavedanja o njegovih nalogah in odgovornostih, zato se pričakuje ekvivalentno angažiran odziv tudi z vladne strani. Ne gre namreč samo za finančni vidik delovanja organa Zagovornika načela enakosti, ampak predvsem za simbolni vidik in dojetje koncepta delovanja od politike neodvisnega organa, ki se ukvarja z varstvom pred diskriminacijo. Posledično bi bilo treba nastalo situacijo urediti v najkrajšem možnem času in s tem omogočiti uspešen razvoj tako pomembnega organa za zaščito pravice posameznika do enakih možnosti in enake obravnave.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Vladi Republike Slovenije, da vprašanji prouči in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) nanju v roku 30 dni odgovori.

Predlog sklepa je bil sprejet (35 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 36 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

- - -

Po elektronski pošti 7. 4. 2017 so državne svetnice in svetniki prejeli vprašanje državnega svetnika dr. Zorana Božiča glede razpisov, namenjenih samo javnim raziskovalnim zavodom. Predlog sklepa Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 7. 4. 2017.

Predlagatelj vprašanja dr. Zoran Božič je imel besedo.

Predsednik je dal na glasovanje predlog sklepa:

Državni svet Republike Slovenije je na 50. seji 12. 4. 2017, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), obravnaval vprašanje državnega svetnika dr. Zorana Božiča glede razpisov, namenjenih samo javnim raziskovalnim zavodom ter na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB1 in 95/09-odl. US in 21/13-ZFDO-F) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet Republike Slovenije podpira vprašanje državnega svetnika dr. Zorana Božiča in predlaga Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, da vprašanje prouči in nanj odgovori.

Vprašanje državnega svetnika dr. Zorana Božiča se glasi:

Zakaj Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport objavlja razpise, ki ne omogočajo enakopravnega nastopanja javnim in nejavnim raziskovalnim organizacijam (RO), kljub temu da izpolnjujejo vse pogoje za kakovostno izvedbo projektov?

Obrazložitev:

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ) je 13. marca letos objavilo javni razpis z naslovom Zbiranje predlogov za izkaz interesa za razvoj raziskovalne infrastrukture za mednarodno konkurenčnost slovenskih razvojno-raziskovalnih institucij oz. RRI prostora. Pri tem je razpis omejilo na javne raziskovalne organizacije (RO).

Neenakopravno obravnavanje javnih in nejavnih RO je v nasprotju z načeli enakih možnosti, zlasti pa preprečuje namen in cilje samega razpisa, izboljšati oz. razvijati raziskovalno infrastrukturo. Javne in nejavne RO izvajajo enako dejavnost – raziskovanje, ki ima posebno vlogo v družbi. Za obe vrsti RO veljajo enaki kriteriji ocenjevanja kakovosti v mednarodnem znanstvenem prostoru. Večkrat se je izkazalo, da nejavne RO dosegajo enake ali celo boljše znanstvene rezultate kot javne, tako da za razlikovanje pri nastopanju na razpisih, katerih aktivnosti se financirajo iz državnega proračuna ali evropskih skladov, ni nobene podlage.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, da vprašanje prouči in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) nanj v roku 30 dni odgovori.

Predlog sklepa je bil sprejet (34 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 36 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

- - -

Po elektronski pošti 7. 4. 2017 so državne svetnice in svetniki prejeli vprašanja državnega svetnika Tomaža Horvata, mag. prava, v zvezi s sistemsko ureditvijo področja avtizma. Predlog sklepa Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 7. 4. 2017.

Predlagatelj vprašanj Tomaž Horvat, mag. prava, je imel besedo.

Predsednik je dal na glasovanje predlog sklepa:

Državni svet Republike Slovenije je na 50. seji 12. 4. 2017, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), obravnaval vprašanja državnega svetnika Tomaža Horvata, mag. prava, v zvezi s sistemsko ureditvijo področja avtizma ter na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB1 in 95/09-odl. US in 21/13-ZFDO-F) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet Republike Slovenije podpira vprašanja državnega svetnika Tomaža Horvata, mag. prava, in predlaga Ministrstvu za zdravje, Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, da vprašanja proučijo in nanje odgovorijo.

Vprašanja državnega svetnika Tomaža Horvata, mag. prava, se glasijo:

1. Kakšno je stališče posameznega ministrstva glede trenutne ureditve področja avtizma v Sloveniji?
2. Kakšne so obstoječe zakonske podlage in aktivnosti na področju avtizma v okviru posameznega ministrstva oziroma katere zakonske spremembe in aktivnosti se v okviru posameznega ministrstva na področju avtizma načrtuje v prihodnje?
3. Ali pristojna ministrstva pri oblikovanju zakonskih podlag in načrtovanju aktivnosti že zdaj na kakšnem od segmentov urejanja področja avtizma medresorsko sodelujejo in če ne, kdaj se lahko pričakuje vzpostavitev takšnega sodelovanja, glede na to, da bi bilo slednje nujno?
4. Kdaj se lahko pričakuje zagotovitev strokovnih sistemskih zakonskih podlag na področju avtizma na ravni države, s čimer bi se zagotovilo podlage za uveljavljanje posameznih pravic in olajšalo življenje oseb s spektroavtistično motnjo na različnih področjih, na katerih se trenutno soočajo z velikimi težavami (prepoznavna, socialna in zdravstvena obravnava, izobraževanje, socialna vključenost, zaposlitve, podpora družini in strokovnjakom, ki delujejo na tem področju itd.)?

Obrazložitev:

Generalna skupščina Združenih narodov je 18. decembra 2007 sprejela resolucijo 62/139, s katero je 2. april razglasila za svetovni dan zavedanja o avtizmu. Resolucija spodbuja države članice, naj med prebivalstvom povečajo zavedanje o avtizmu ter s tem pripomorejo k zgodnji diagnozi avtizma in k čim prejšnjemu posredovanju pri posamezniku z avtizmom.

Avtizem je kot stanje ali motnja možganskega delovanja ena od najhitreje naraščajočih razvojnih motenj. V medicinskem smislu se obravnava kot kompleksna nevrološka razvojna motnja na podlagi neobičajnega razvoja možganov in ni opredeljen kot telesna ali duševna bolezen.

Osebe z avtizmom zaradi zelo raznolikega spektra težav, s katerimi se posameznik sooča (verbalno sporazumevanje, oteženo predvidevanje stvari, oteženo razbiranje povedanega med vrsticami; hiperaktivnost; težave s spanjem itd.), drugače razumejo svet, razmišljajo na

drugačen način in svet okrog sebe tudi občutijo drugače. Kar je večini ljudi samoumevno, se mora oseba z avtizmom naučiti načrtno. V primeru ustrezne in pravočasne obravnave (zlasti pri otrocih), se motnjo lahko omili oziroma osebi bistveno olajša življenje. Prav tako se lahko na podlagi ustrezne obravnave in spodbud krepí in uspešno nadgrajuje številne potenciale, ki jih imajo osebe z avtizmom na posameznih področjih (npr. na področju umetnosti, akademskih in vizualnih veščin itd.), na katerih v primerjavi z vrstniki izstopajo.

Zveza NVO za avtizem Slovenije je v svojem sporočilu medijem 29. 3. 2016 opozorila na številna področja, ki v Sloveniji osebam z avtizmom povzročajo velike težave – na področju izobraževanja, prepoznavne in obravnave motnje, zaposlovanja itd. S težavami se soočajo ljudje vseh starosti, predvsem pa družine otrok z avtizmom. Ne samo, da starši otrok z avtizmom ostajajo prepuščeni sami sebi pri iskanju uspešnih terapevtskih pristopov, ki so v času zgodnje obravnave ključnega pomena, tudi dostop do pomoči je regijsko neuravnotežen in s tem povzroča neenakosti v obravnavi posameznikov. Tudi finančne obremenitve pri skrbi za otroka z avtizmom so velike, saj strokovnjaki na področju avtizma zaradi neurejenega stanja na ravni države večinoma delujejo na samoplačniški podlagi.

S težavami se sooča tudi odrasla populacija s spektroatvistično motnjo, saj motnja z zaključkom mladostniške dobe ne izgine, ob primerni obravnavi se jo lahko kvečjemu omili. Pomemben segment obravnave oseb z avtizmom predstavlja tudi podpora družini z otrokom s spektroatvistično motnjo ter vsem strokovnjakom, ki mu lahko nudijo podporo.

Zveza NVO za avtizem Slovenije prav tako opozarja, da trenutno zaradi pomanjkanja sistematičnega spremljanja pojavnosti motnje avtizma med prebivalstvom na ravni države nimamo podatkov o številu oseb z avtizmom, čeprav praksa kaže, da je oseb z avtizmom v populaciji kar nekaj (po nekaterih podatkih naj bi se v letu 2003 med skupaj 17.000 rojenimi otroci rodilo okoli 100 otrok z avtizmom; v ZDA je bilo mogoče v letu 2014 spektroatvistično motnjo zaznati že pri 1 otroku od 68; na podlagi ocen in trenutnih trendov naj bi se do leta 2025 že vsak drugi fantek in vsaka deseta deklica soočala z omenjeno motnjo).

Glede na navedene podatke bi bilo smiselno v Sloveniji čim prej vzpostaviti register oseb z avtizmom, kar bi olajšalo spremljanje pojavnosti omenjene motnje, načrtovanje programov pomoči in oskrbe kot tudi načrtovanje in vzpostavitev ustreznih strokovnih služb za sistematično ukvarjanje z omenjeno motnjo. Trenutno se namreč z avtizmom v Sloveniji ukvarjajo le redki strokovnjaki, prav tako ni na voljo specializiranega strokovnega programa, ki bi povezoval medicinsko diagnostiko in terapevtsko-pedagoške prijeme na tem področju.

Avtizem kot možganska motnja postaja nezanemarljiv del življenja naše družbe, zato terja večjo ozaveščenost celotne družbe. Spoštovanje celotnega spektra potreb in pravic oseb z avtizmom, ozaveščanje in aktivno izobraževanje o avtizmu kot motnji, razumevanje pomena socialnega vključevanja ter težav posameznika z avtizmom bi moralo biti nujno vodeno in spodbujano s premišljenimi ukrepi na ravni države.

Ključnega pomena za olajšanje življenja oseb z avtizmom pa je zagotovo čimprejšnja zagotovitev sistemskih zakonskih podlag za celovito ureditev njihovih pravic, v skladu z njihovimi specifičnimi potrebami. Zakonske podlage bi morale temeljiti na sodobnih strokovnih dognanjih, že poznanih in učinkovitih pristopih k obravnavi omenjene motnje na različnih področjih (zdravstvo, izobraževanje, trg dela itd.), medresorskem sodelovanju ter temeljiti na načelih enake obravnave.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Ministrstvu za zdravje, Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, da vprašanja proučijo in v skladu s četrnim odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) nanje v roku 30 dni odgovorijo.

Predlog sklepa je bil sprejet (35 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 33 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

Po elektronski pošti 11. 4. 2017 so državne svetnice in svetniki prejeli pobudo državnega svetnika Draga Ščernjaviča glede ugotavljanja in ukrepanja zaradi spornih postopkov volilnih opravil za določanje kandidatov za volitve v skupščino zastopnikov članov Vzajemne, d. v. z. Predlog sklepa Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 11. 4. 2017.

Predlagatelj pobude Drago Ščernjavič je imel besedo.

Razpravljal je mag. Stevo Ščavničar.

Predsednik je dal na glasovanje predlog sklepa:

Državni svet Republike Slovenije je na 50. seji 12. 4. 2017, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), obravnaval pobudo državnega svetnika Draga Ščernjaviča glede ugotavljanja in ukrepanja zaradi spornih postopkov volilnih opravil za določanje kandidatov za volitve v skupščino zastopnikov članov Vzajemne, d. v. z., ter na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB1 in 95/09-odl. US in 21/13-ZFDO-F) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet Republike Slovenije podpira pobudo državnega svetnika Draga Ščernjaviča in predlaga Vladi Republike Slovenije in Agenciji za zavarovalni nadzor, da pobudo proučita in nanjo odgovorita.

Pobuda državnega svetnika Draga Ščernjaviča se glasi:

Vlada Republike Slovenije in Agencija za zavarovalni nadzor naj proučita sporne postopke volilnih opravil za določanje kandidatov za volitve v skupščino zastopnikov članov Vzajemne, d. v. z., in v skladu z ugotovitvami in njunimi pristojnostmi ustrezno ukrepata.

Obrazložitev:

Uprava Vzajemne, d. v. z., je v skladu s 43. členom Statuta Vzajemne zdravstvene zavarovalnice, d. v. z., ter 11. členom Pravilnika o volitvah v skupščino zastopnikov članov Vzajemne, d. v. z., 27. 1. 2017 objavila razpis splošnih volitev v skupščino zastopnikov članov Vzajemne, d. v. z., ki je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 4/2017. Z omenjenim datumom je začel teči rok za volilna opravila.

Za vsakega od petih starostnih razredov, v katere so razporejeni člani Vzajemne, d. v. z., je bila predvidena izvolitev devetih zastopnikov članov Vzajemne, d. v. z., ter po dveh nadomestnih zastopnikov članov za vsakega zastopnika. Skupaj se je torej v skupščino volilo 45 zastopnikov ter 90 nadomestnih zastopnikov¹.

Pravico biti izvoljeni v skupščino Vzajemne, d. v. z., so imele v skladu z razpisom vse poslovno sposobne fizične osebe, ki so na dan 31. 12. 2016 bile člani Vzajemne, d. v. z., že najmanj eno leto. Pogoji za veljavnost kandidature za zastopnika je bila predložitev volilnega predloga, pri čemer je lahko vsak izmed članov Vzajemne, d. v. z., dal podporo samo enemu volilnemu predlogu. Volilne predloge se je lahko vlagalo do vključno 16. 2. 2017, in sicer na vložišče na naslovu Vzajemna zdravstvena zavarovalnica, d. v. z., Mala ulica 5, 1000 Ljubljana, v primeru osebne dostave vsak dan od 8. do 15. ure.

¹ Volilna komisija Vzajemne, d. v. z., je 7. 4. 2017 sprejela Sklep o izvolitvi zastopnikov članov in nadomestnih članov v Skupščino Vzajemne, d. v. z. (glej prilogo).

Kot je lahko razbrati iz vsebine zgoraj omenjenega objavljenega razpisa, je procedura splošnih volitev v skupščino Vzajemne, d. v. z. zaradi velikega števila kandidatov, ki jih lahko vključuje posamezen volilni predlog (od enega do 27), precej zapletena in posledično za številne člane Vzajemne, d. v. z., lahko tudi precej nerazumljiva. S tega vidika bi se rok za oddajo volilnih predlogov (dobro tri tedne) lahko ocenilo kot prekratek, prav tako se zastavlja vprašanje, koliko od okrog 870.000 članov je sploh uspelo zaznati objavo v Uradnem listu ali na spletni strani Vzajemne, d. v. z., in s tem dobilo možnost ali bilo sposobnih izvesti vse postopke za pravočasno vložitev svojih predlogov kandidatov za zastopnike.

V zvezi z izvedbo volitev je bilo tako že pred volitvami zaslediti številne pritožbe, tako v medijih kot od zaposlenih v Vzajemni, d. v. z. Slednji naj se ne bi upali izpostavljati zaradi strahu pred posledicami (nadziranje službenih mailov in telefonov, grožnje z odpovedjo), čeprav naj bi v zvezi z volitvami doživljali določene pritiske (sklicevanje sestankov z zaposlenimi na območnih enotah in izpostavah, brez vabil in zapisov; ustne zapovedi zaposlenim o ravnanju v postopkih splošnih volitev v skupščino zastopnikov itd.).

Iz medijev je bilo možno v preteklosti zaznati, da se predsednik uprave Vzajemne, d. v. z., Aleš Mikeln, MBA, norčuje iz zaposlenih in zavarovancev Vzajemne, d. v. z. Po vsebini je takšen tudi intervju v Delu z dne 13. 3. 2017, v katerem Aleš Mikeln med drugim govori o tem, da: »Vzajemna vzbuja velike apetite posameznikov«. Že več let je možno v javnosti zaslediti mnenja, da gospod Mikeln nima ustreznih kompetenc na področju zdravstva in zavarovalništva, a je od Agencije za zavarovalni nadzor vseeno uspel pridobiti licenco za opravljanje položaja člana uprave. Z njegovim prihodom in delovanjem naj bi se poslovanje Vzajemne d. v. z. poslabšalo. Pred njegovim prihodom je na primer slednja imela 22 milijonov evrov obratovalnih stroškov letno in 870.000 zavarovancev dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, sedaj pa so se obratovalni stroški zvišali na 31 mio evrov. Razlika 9 milijonov evrov obratovalnih stroškov naj bi se tudi neustrezno porabila oziroma preusmerila za namene, ki niso skladni z osnovnim poslanstvom delovanja Vzajemne, d. v. z. V času njegovega vodenja uprave je prav tako upadlo število zavarovancev dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, in sicer na 840.000, torej za 30.000. To so rezultati poslovanja v zadnjih štirih letih, ki lahko nakazujejo na to, da se s sredstvi vplačnikov v Vzajemno d. v. z. ne upravlja odgovorno oziroma da vzajemna družba ne deluje tako uspešno kot bi lahko.

Predsednik uprave javno poudarja (članek v Delu z dne 13. 3. 2017), da si želi na tem vodstvenem mestu ostati še nadaljnja štiri leta, kar je lahko razumljivo z njegovega zornega kota, ne pa tudi z zornega kota zavarovancev, ki v Vzajemno, d. v. z., vplačujejo svoja sredstva za zdravstvene storitve krite iz dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, ne pa za povečanje obratovalnih stroškov (neupravičeno visoke plače članov uprave, kljub temu, da nobeden od njih nima zahtevanih kompetenc s področja zdravstvenega zavarovanja in zdravstva; visoki nepotrebni odvetniški stroški; nepotrebni stroški marketinga, dragi avtomobili in druge bonitete uprave ...). Že večkrat je bilo namreč v medijih zaznati afere in opozorila o negospodarnem upravljanju s sredstvi zavarovancev, astronomsko visokih nakazilih Uprave Vzajemne agencijam brez zaposlenih in prelivanje slednjih za druge namene od temeljnih.

Uprava Vzajemne, d. v. z., in Agencija za zavarovalni nadzor na številna svetniška vprašanja in pobude državnega svetnika Draga Ščernjaviča ter pozive za pojasnitev spornih poslov nista odgovarjali in sta se izgovarjali, da sta za nadzor nad vodenjem poslovanja Vzajemne, d. v. z., pristojna le Nadzorni svet Vzajemne, d. v. z., in Skupščina Vzajemne, d. v. z..

Nesprejemljivo je tudi, da se preko medijev preusmerja pozornost in zavaja javnost (intervju v Delu z dne 13. 3. 2017), da se je organizirala neka »virtualna« skupina ljudi, ki hoče prevzeti nadvlado nad Vzajemno, d. v. z. in predsedniku uprave odvzeti njegov položaj, medtem ko se namere za ohranitev položaja v Vzajemni, d. v. z., lahko skrivajo prav za trditvami o poudarjeni nujnosti zaščite članstva in integritete Vzajemne, d. v. z.

Volitve v skupščino Vzajemne, d. v. z., lahko z vidika ohranitve položajev v upravi in naraščajočih trendov obratovalnih stroškov Vzajemne pomenijo pomembno prelomno točko, zato je za zaupanje zavarovancev, ki vlagajo sredstva v to vzajemno družbo, zelo

pomembno, da so slednje izpeljane transparentno, zato si vsakršni dvomi o drugačnem ravnanju zaslužijo pozornost pristojnih nadzornih organov v državi.

Z volilnimi postopki in volitvami, ki so bile sicer organizirane na več načinov, so bili povezani tudi precejšnji stroški, zlasti z volitvami po pošti, ki so po ocenah povzročile cca. 250.000–300.000 evrov stroškov (nabava kuvert in poštnine za cca. 800.000 članov). Glasovanje je sicer potekalo tudi preko interneta, in sicer od 15. 3. 2017 do 24. 3. 2017, v okviru rednega glasovalnega postopka pa 3. 4. 2017 in 5. 4. 2017 na poslovnih enotah Vzajemne, d. v. z.

Ker se bo stroške volitev posredno krilo iz sredstev, ki jih v vzajemno družbo vplačujejo zavarovanci, je vprašanje pravilnosti izpeljave posameznih načinov izvajanja volitev na mestu. Kot je bilo že omenjeno, je bilo namreč v zvezi z volitvami v skupščino zaznati določene nepravilnosti že pri določanju kandidatov za volitve v skupščino zastopnikov članov Vzajemne, d. v. z. Med drugim naj bi bili kandidacijski postopki pravočasno znani očitno zgolj prebivalcem podravske regije, kar je povzročilo neuravnoteženost zastopanosti posameznih regij na kandidacijskih seznamih. Prav tako naj bi vodilni zaposleni v sodelovanju s t. i. »štajerskim lobijem« zbirali podpise za podporo določenim kandidatom in kandidatkam, kar naj bi bilo logistično in koordinacijsko vnaprej premišljeno in organizirano izpeljano.

Po navodilih predsednika uprave naj bi bilo prav tako omogočeno izplačilo v višini treh evrov za vsak glas podpore (financirano študentom iz posebnega fonda). Podpise podpore naj bi se zbiralo bianko, nato pa naj bi se imena preferiranih kandidatov naknadno vpisovala oziroma označevala. Prav tako naj bi zaposleni delavci Vzajemne, d. v. z., po ustnem navodilu direktorjev posameznih izpostav ugotavljali in preverjali po trgovskih centrih, če podpise zbira še kdo drug, tako da so tam preživeli del svojega delovnega časa.

Število predloženih volilnih predlogov je bilo na koncu 384. Uprava naj bi selekcionirala predlagane kandidate po posameznih starostnih razredih in izdala poseben letak s posameznimi imeni, koga naj se voli – vabilo za glasovanje na volitvah (glej priloga). Skupaj je bilo predlaganih 129 kandidatov, skladno z željami uprave Vzajemne, d. v. z., in vzajemnimi dogovori, da bodo izvoljeni kandidati imenovali člane nadzornega sveta, naklonjene Alešu Mikelnu. Zaposleni na Vzajemni, d. v. z., naj bi dobili navodila, da morajo glasovati za navedene kandidate in, ko bodo volišča odprta, poskušati od ostalih volivcev pridobiti neizpolnjene glasovnice ter jih sami izpolniti po usmeritvah uprave oziroma volivcem predlagati koga naj volijo. V nasprotnem primeru naj bi jim grozila odpoved službe. Gre za zaskrbljujoče trditve, ki niso medijsko kreirane, ampak potrjene s strani številnih zaposlenih.

Navedena dejstva ne kažejo na demokratičen, ampak avtorski način vodenja kandidacijskih postopkov ter volitev, katerega stroški bremenijo zbrana sredstva zavarovancev Vzajemne, d. v. z. Opisana način in praksa izvajanja volitev sta nesprijemljiva in povečujeta nezaupanje v delovanje Vzajemne, d. v. z., zato naj Agencija RS za zavarovalni nadzor preveri legitimnost kandidacijskih in volilnih postopkov ter glede na ugotovitve ustrezno ukrepa. Njena naloga bi namreč morala med drugim biti tudi zaščita interesov zavarovancev pri upravljanju z njihovimi deleži in premijami za dopolnilno zdravstveno zavarovanje v Vzajemni, d. v. z.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Vladi Republike Slovenije, da pobudo prouči in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) nanjo v roku 30 dni odgovori.

Prilogi:

- Vabilo na glasovanje na volitvah za zastopnice in zastopnike v skupščino Vzajemne, d. v. z.
- Sklep volilne komisije Vzajemne, d. v. z., o izvolitvi zastopnikov članov in nadomestnih članov v Skupščino Vzajemne, d. v. z., z dne 7. 4. 2017.

Predlog sklepa je bil sprejet (28 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 17 jih je glasovalo za, 11 pa jih je bilo proti).

- - -

Po elektronski pošti 28. 3. 2017 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport na pobudo državnega svetnika Rudija Matjašiča, mag. posl. ved, glede obnove dotrajanih prostorov Podružnične Osnovne šole Marjeta na Dravskem polju.

- - -

Po elektronski pošti 11. 4. 2017 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Ministrstva za okolje in prostor na pobudi državnega svetnika Rudija Matjašiča, mag. posl. ved, v zvezi z ureditvijo protipoplavne zaščite na desnem bregu Drave na območju občine Starše.

- - -

3. točka dnevnega reda:

– **Osnutek Nacionalnega reformnega programa 2017–2018**

Gradivo so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Osnutek Nacionalnega reformnega programa je obravnavala Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance skupaj s Komisijo za mednarodne odnose in evropske zadeve. Skupno poročilo komisij so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 7. 4. 2017.

Predlog mnenja Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 7. 4. 2017.

Na klop so državne svetnice in svetniki prejeli amandma mag. Petra Požuna in amandma mag. Darije Kuzmanič Korve k predlogu mnenja Državnega sveta.

Mag. Saša Jazbec, državna sekretarka na Ministrstvu za finance, je predstavila osnutek Nacionalnega reformnega programa.

Dr. Janvit Golob je kot poročevalec Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve in Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance pojasnil stališče obeh komisij.

V razpravi so sodelovali: Branimir Štrukelj (proceduralno), Samer Khalil, Igor Antauer, mag. Marija Lah, Branimir Štrukelj (replika), Alojz Kovšca, Drago Ščernjavič, dr. Radovan Stanislav Pejovnik, mag. Darija Kuzmanič Korva, mag. Peter Požun, Uroš Brežan (replika), mag. Darija Kuzmanič Korva (replika), Uroš Brežan (replika), Igor Antauer, mag. Peter Požun (replika), Igor Antauer (replika), mag. Stojan Binder, Miloš Pohole.

Na dileme iz razprave je odgovorila mag. Saša Jazbec, državna sekretarka na Ministrstvu za finance.

Svoj glas so obrazložili: Branimir Štrukelj, mag. Peter Požun in Drago Ščernjavič.

Predsednik je dal na glasovanje amandma državne svetnice mag. Darije Kuzmanič Korve k predlogu mnenja Državnega sveta k Osnutku Nacionalnega reformnega programa 2017–2018:

AMANDMA:

Sedemnajsta alineja tretjega odstavka predloga mnenja Državnega sveta se spremeni tako, da se glasi:

»- Državni svet ugotavlja, da nekatere lokalne skupnosti opozarjajo na predvidene spremembe položaja centrov za socialno delo, v skladu z aktualnim predlogom reorganizacije centrov za socialno delo. Izpostavljajo, da se bo številnim centrom za socialno delo, glede na njihovo umeščenost zgolj v tiste občine, kjer so sedeži upravnih enot, ukinil njihov pravni status, kar je po njihovem mnenju nesprejemljivo;«.

Predlagani amandma je bil sprejet (28 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 18 jih je glasovalo za, 3 pa so bili proti).

Predsednik je dal na glasovanje amandma državnega svetnika mag. Petra Požuna k predlogu mnenja Državnega sveta k Osnutku Nacionalnega reformnega programa 2017–2018:

AMANDMA:

Druga alineja tretjega odstavka predloga mnenja Državnega sveta se spremeni tako, da se glasi:

» - Državni svet ugotavlja, da sta presek in analiza stanja na zdravstvenem področju sicer podana korektno, vendar pa je program aktivnosti zapisan tako, kakor da je zdravstvena zakonodaja, ki je trenutno še v pripravi oz. v fazi pogajanj, že sprejeta. Vendar temu ni tako, saj Ministrstvo za zdravje še pripravlja določene izračune. Tako na primer še nista dorečena končna vsebina in obseg ukrepa obvladovanja stroškov bolniških nadomestil, saj je nov Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju še v pripravi;«.

Predlagan amandma ni bil sprejet (27 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 9 jih je glasovalo za, 13 pa jih je bilo proti).

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja skupaj s sprejetim amandmajem:

Državni svet Republike Slovenije je na 50. seji 12. 4. 2017, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 75/16), sprejel naslednje

M N E N J E

k Osnutku Nacionalnega reformnega programa 2017–2018

Državni svet **se je seznanil** z Osnutkom Nacionalnega reformnega programa 2017–2018. Vladi predlaga, da predloge in mnenja iz razprave vključi v obravnavani dokument.

Državni svet glede vsebine in koncepta osnutka programa, ki zajema vsa pomembna področja delovanja države v naslednjih dveh letih, ni imel bistvenih pripomb, saj podaja realno oceno stanja in akcijski načrt ukrepov po posameznih področjih, ki bodo uresničeni z zakonskimi predpisi.

V razpravi so državni svetniki podali nekatere predloge, mnenja in priporočila, ki naj jih Vlada upošteva pri pripravi dokončnega teksta reformnega programa, kot tudi pri pripravi nadaljnjih razvojnih dokumentov in zakonskih aktov:

- Državni svet uvodoma meni, da bi bilo za posamezna področja v obravnavanem programu primerneje uporabiti manj konkretiziran in zavezujoč tekst, pri čemer se sicer navedejo cilji, ki jih na določenem področju Vlada zasleduje, ne pa tudi vse konkretne rešitve, ki so še v fazi usklajevanja in zato nedorečene;
- Državni svet ugotavlja, da sta presek in analiza stanja na zdravstvenem področju sicer podana korektno, vendar pa je program aktivnosti zapisan tako, kakor da je zdravstvena zakonodaja, ki je trenutno v pripravi oz. v fazi pogajanj, že sprejeta. Vendar temu ni tako, saj so v izdelavi še izračuni Ministrstva za zdravje, ki so po mnenju Državnega sveta eden od nujnih pogojev za pridobitev soglasja socialnih partnerjev in nadaljnje odločanje. Zgovoren primer je ukrep obvladovanja stroškov bolniških nadomestil, čigar domet je nejasen, saj je predlog Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju šele v fazi priprave;
- tudi na področju delovno-pravne zakonodaje bi ob nujnem, a še neobstoječem konsenzu socialnih partnerjev glede odprtih vprašanj in predlogov delodajalske strani o fleksibilnejšem pristopu na trgu dela in postopnem razbremenjevanju plač, podobno kot na področju zdravstva, pričakovali manj zavezujoč tekst. Sprejeti ukrepi, predvideni z Nacionalnim reformnim programom na teh in drugih področjih (npr. področju obnovljivih virov energije), pa ne bi smeli voditi v kakršnokoli poslabšanje gospodarskega položaja podjetij v posamezni panogi;
- V povezavi s cilji in ukrepi iz dokumenta »Za dostojno delo« manjkajo ključni ukrepi, ki bi omogočali lažje zaposlovanje in lažje odpuščanje, Državni svet predlaga, da se poleg postavljenega cilja povečanja zaposljivosti starejših delavcev istočasno izvaja aktivnosti za ohranitev zaposlitve starejših delavcev in sprejme ustrezne ukrepe za finančne spodbude. V prihodnje se kaže izogibati primerom, ko se je z interventnim zakonom za obdobje 2016 in 2017 uzakonila oprostitve plačila prispevkov delodajalcev in se je za ti dve leti ukinila rešitev iz systemskega zakona ZPIZ-2 glede delne oprostitve plačila prispevkov za starejše od 60 let in tiste, ki izpolnjujejo pogoje za predčasno upokožitev;
- v sklopu ukrepov aktivne politike zaposlovanja Državni svet predlaga, da naj bodo določenih stimulativnih ukrepov deležni ne le nižje izobraženi in starejši od 50 let ali mlajši od 30 let, ampak tudi tisti z višjo in visoko izobrazbo, če so dolgotrajno brezposelni, ne glede na starost;
- Državni svet opozarja na sodelovanje gospodarstva pri pripravi študijskih programov, na povečanje deleža praktičnega izobraževanja v visokošolskih študijskih programih in na nujnost postopnega uvajanja socialnega partnerstva v visokem šolstvu, za kar bo primerna priložnost ob sedanjih pripravah zakonodaje za to področje. S tem se bo krepil pomen kompetenc diplomantov, ki so tesneje povezane s potrebami gospodarstva in spremembami, s katerimi se ta sooča zaradi konkurenčnosti in razvoja;
- izobraževanje kadrov v Sloveniji mora postati odraz potreb v gospodarstvu, zato je skrajni čas za analizo poklicnih profilov izobraževanja. V Sloveniji moramo glede na usmeritve razvojne strategije pristopiti k prenovi osnovnega izobraževalnega sistema;
- največ pozornosti se namenja usposabljanju nižje izobraženih ali neizobraženih in starejšim od 45 let, ne stimulira pa se poklicnega in strokovnega formalnega izobraževanja odraslih, čeprav so na trgu dela zaznane izrazite potrebe po strokovnih kadrih tehnične usmeritve. Usposabljanja lahko nudijo omejen obseg znanj in kompetenc, mali delodajalci pa potrebujejo kader, ki lahko pokriva širše strokovno področje in poseduje temeljno strokovno znanje. Državni svet zato predlaga sofinanciranje mojstrskih izpitov za spodbujanje zaposlenih, delodajalcev in brezposelnih k odločitvi za mojstrske izpite in s tem za povečanje možnosti prehajanja v podjetništvo;

- Državni svet predlaga, da se v pripravo Strategije varnosti in zdravja pri delu vključi vse socialne partnerje;
- Državni svet poudarja, da je treba poiskati ustrezen vzvod, ki bi omogočil učinkovit boj proti sivi ekonomiji, ki predstavlja neloyalno konkurenco legalnim gospodarskim subjektom. Z izvajanjem dodatne aktivnosti za preprečevanje sive ekonomije in dela na črno je posameznikom, ki nimajo registrirane dejavnosti, treba določiti višje kazni in naložiti plačilo obveznosti za nazaj, podobno kot v Italiji;
- ker socialni partnerji v gradbeništvu za zmanjšanje previsokih socialnih tveganj in boljših pogojev za delo zaposlenih v gradbeništvu v Sloveniji želijo ustanoviti paritetni sklad za gradbeništvo, pozivajo Vlado Republike Slovenije, da vzpostavi ustrezen zakonski okvir, zagotovi določena zagonska sredstva za delovanje omenjenega sklada in omogoči trajnostno delovanje sklada;
- Državni svet meni, da se mora poslovno okolje izboljšati tudi za slovenska podjetja in ne samo za tuje investitorje. Olajšave in bonitete pri investicijskih vlaganjih, ki jih država radodarno namenja tujim vlagateljem, bi morali v večji meri dobivati tudi domači investitorji, ki na slovenskem trgu že dolga leta zagotavljajo delovna mesta ter plačujejo davke in prispevke;
- Državni svet ugotavlja, da se je sicer prisluhnilo predlogom občin, da se pri dodeljevanju sredstev upošteva tudi starostna struktura prebivalcev, tako da se nameni občinam z več mladimi in starejšimi občani tudi več sredstev. Vendar je treba opozoriti na nujnost novega vira sredstev, saj bi občine težko pristale na prerazporejanje sredstev med posameznimi občinami za te namene. Glede na prisotne trende staranja prebivalstva bi z ustreznimi spremembami zakonskih predpisov morali spodbujati povečevanje in obnovo kapacitet v domovih za ostarele in nove investicije;
- glede na potrebe v občinah bi bili dobrodošli novi razpisi za investicije v infrastrukturne objekte (vrtce, šole), ki jih v zadnjih letih primanjkuje;
- za nadaljnje učinkovito črpanje evropskih sredstev je treba občinam, ki so se v pretekli finančni perspektivi izkazale kot najbolj prodorne, še naprej nuditi ustrezno pomoč;
- nerešeno ostaja vprašanje, na kakšen način bo potekalo pravno-organizacijsko preoblikovanje zavodov;
- Državni svet ugotavlja, da nekatere lokalne skupnosti opozarjajo na predvidene spremembe položaja centrov za socialno delo, v skladu z aktualnim predlogom reorganizacije centrov za socialno delo. Izpostavljajo, da se bo številnim centrom za socialno delo, glede na njihovo umeščenost zgolj v tiste občine, kjer so sedeži upravnih enot, ukinil njihov pravni status, kar je po njihovem mnenju nesprejemljivo;
- na področju davčnih ukrepov za spodbujanje poslovnega okolja ni jasno, na kakšen način se bo spremenila pavšalna obdavčitev in na kakšen način bodo obdavčene nepremičnine. Pri tem Državni svet opozarja na posreden vpliv, ki ga ima povečanje obdavčevanja na zaposlovanje;
- ponovno naj se razmisli o pripravi zakonodaje, ki ureja doniranje na področjih znanosti, kulture in športa;
- Državni svet predlaga, da postane MSP test obvezen tudi za uredbe, in ne samo za zakone, saj so z določili podzakonskih aktov večkrat povezane znatne administrativne in finančne obremenitve, v tej luči predlaga tudi strokovno sodelovanje vseh socialnih partnerjev v postopku sprejemanja podzakonskih predpisov;

- svetovni trendi kažejo na obsežne selitve prebivalstva v urbana središča. Obravnavani program bi po mnenju Državnega sveta moral ponuditi rešitve tudi za tisti del slovenskega prebivalstva, ki živi in dela na periferiji, daleč od regionalnih središč, in ki že vrsto let ne vidi prave perspektive v svojem okolju.

Predlog mnenja skupaj s sprejetim amandmajem je bil sprejet (28 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 11 jih je glasovalo za, 9 pa jih je bilo proti).

4. točka dnevnega reda:

– Predlog zakona o športu (ZŠpo-1) - druga obravnava, EPA 1691-VII

Predlog zakona je objavljen na spletni strani Državnega zbora v Poročevalcu z dne 23. 12. 2016 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Predlog zakona je obravnavala Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport. Poročilo komisije so prejeli po elektronski pošti s sklicem. Predlog mnenja Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 7. 4. 2017.

Besedo je imel dr. Tomaž Boh, državni sekretar na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, kot predstavnik predlagatelja zakona.

Poročevalec Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport dr. Zoran Božič je pojasnil stališče komisije.

Razpravljali so: mag. Dušan Semolič, Drago Ščernjavič in Metod Ropret.

Na dileme iz razprave je odgovoril dr. Tomaž Boh, državni sekretar na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, kot predstavnik predlagatelja zakona.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 50. seji 12. 4. 2017, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 75/16), sprejel naslednje

M N E N J E

k Predlogu zakona o športu (ZŠpo-1) - druga obravnava

Državni svet **podpira** predlog zakona.

Temeljni cilji novega Zakona o športu so povečati preglednost nad porabo in namensko rabo javnih sredstev, izboljšati kakovost strokovnega dela v športu, omogočiti svobodno udejstvovanje v tekmovalnem športu vsem športnikom, ki ne prejemajo plačila, urediti in zaščititi pravice športnikov, urediti posebnosti opravljanja dela v športu, povečati prepoznavnost RS in povečati pooblastila inšpekcije v športu. Cilji sledijo prizadevanjem za zagotavljanje pogojev za povečanje športne aktivnosti prebivalcev, ki, znanstveno dokazano, prinašajo pozitivne učinke k zdravemu življenjskemu slogu. Državni svet pri tem posebej izpostavlja pomen systemskega enovitega zakona, ki na transparenten način ureja področja športa v RS.

Državni svet ugotavlja, da predlog zakona vzpostavlja enoten sistem razdeljevanja javnih sredstev za uresničevanje javnega interesa. Ocenjuje, da s tem sledi temeljni podlagi za systemsko enovito opredelitev pogojev in meril za razvoj športa v vseh njegovih oblikah in zvrsteh. Bistvena noviteta je prednost, da se lahko začne postopek javnega razpisa pred sprejetjem proračuna, izbor programov in področij, ki se sofinancirajo, pa opravi po

sprejetem proračunu. Taka ureditev bo omogočala, da se bo delitev sredstev lahko izpeljala že pred potrditvijo državnega in lokalnih proračunov. V zadnjih letih je pozno sprejemanje proračunov uporabnikom javnih sredstev, športnim organizacijam na lokalni in državni ravni, ki so uresničevali javni interes neprekinjeno, povzročalo veliko težav. Namen zakona je, da se prebivalstvo čim bolj vključuje v brezplačne športne programe. Programom, delno sofinanciranim z javnimi sredstvi, pa se cena ustrezno zniža.

Državni svet kot pomembno ocenjuje vzpostavitev sistema strokovnega usposabljanja za pridobitev poklicnih kvalifikacij na področju športa. Opredeljuje strokovno delo v športnih programih, ki obsega načrtovanje, organiziranje, izvajanje, spremljanje in vrednotenje procesa športne vadbe. Strokovno delo v športu lahko opravlja strokovno izobražen oz. strokovno usposobljen kader s kompetencami, ki jih pridobi v javnoveljavnih programih izobraževanja oz. usposabljanja. Državni svet pri tem poudarja, da so za strokovno delo v športu pomembne tudi izkušnje in različne veščine, zlasti pri vzgoji mladih, ki s športnimi aktivnostmi pridobivajo pozitivne vrednote in bogatijo svojo osebnost. V oblikovanje in izvajanje programov usposabljanja pa bi morale biti vključene tudi visokošolske ustanove s področja športa.

Za programe usposabljanj bo odgovorna neodvisna akreditacijska komisija, sestavljena iz izkušenih strokovnjakov na področju izobraževanja oz. usposabljanja v športu ali medicini športa. Imenuje jo Vlada na predlog ministra, pristojnega za šport, ministra, pristojnega za zdravje, visokošolskih zavodov, ki izvajajo javnoveljavne izobraževalne programe na področju športa, Olimpijskega komiteja – Združenja športnih zvez kot predstavnika civilne športne sfere in na predlog Zveze za šport invalidov Slovenije – Paraolimpijskega komiteja kot predstavnika športa invalidov.

Državni svet ugotavlja, da je zakon v različnih zasnovah nastajal deset let. Po sprejetju Resolucije o nacionalnem programu športa v RS 2014–2023 se je okrepilo usklajevanje med vsemi deležniki, predstavniki lokalnih skupnosti, športnih društev in zvez, posebej še nacionalnih športnih zvez. Zakon uravnoteženo razmejuje med področji, ki jih zakon mora urejati, in dejavnostmi civilne družbe. Državni svet pri tem posebej podpira prizadevanje pripravljavcev, da predlog zakona dosega cilje o ustreznem statusu in pravicah športnikov.

V razpravi, v kateri so sodelovali tudi predstavniki civilne družbe in krovnih športnih organizacij, pa so bila izpostavljena nekatera neustrezno rešena vprašanja, kot npr. glede preventivnega zdravstvenega varstva za športnike na nacionalni ravni. Državni svet se strinja z opozorili krovnih organizacij, da nov zakon ne sme zniževati do zdaj pridobljenih pravic športnikov. Strokovnih licenc, ki jih za svoje športne panoge podeljujejo nacionalne zveze, po novem Olimpijski komitej več ne potrjuje, kar lahko negativno vpliva na raven strokovnih kriterijev in strokovne neodvisnosti. Razpravljavci so posebej izpostavili problem športne vzgoje v visokošolskem izobraževanju, ki ni vključena v programe. Odnos predlagatelja zakona do visokošolskega športa kaže tudi neopredelitev krovne Slovenske univerzitetne športne zveze v zakon.

Državni svet se je seznanil tudi z opozorili predstavnikov civilnega športnega področja, da zakon neustrezno opredeljuje dejavnosti športa za vse kot samostojnega področja. Termin šport za vse poleg športne rekreacije vključuje razvoj športa, program množičnega udejstvovanja in dejavnosti kulturne rekreacije s ciljem zagotoviti možnosti preživljanja prostega časa in promocije zdravja udeležencev. Državni svet podpira njihova prizadevanja, da sistemski zakon več pozornosti nameni statusu športa za vse oz. rekreativnemu športu v najširših oblikah in zvrsteh. Državni svet se zavzema, da se profesionalni in rekreativni šport opredelita samostojno. Na ta način se bosta lažje enakovredno medsebojno povezovala in dopolnjevala tako na nacionalni kot na lokalni ravni.

Državni svet je še izpostavil pobudo, da bi se ponovno uvedel sistem davčnih spodbud za podjetja, ki podpirajo športne dejavnosti na vseh ravneh. Ocenjuje, da je urejeno sistemsko stabilno financiranje športa v različnih oblikah in vseh, z njim povezanih dejavnosti, ključno za razvoj in uspešnost tako profesionalnega kot rekreativnega športa.

Za poročevalca je bil določen državni svetnik dr. Zoran Božič.

Predlagano mnenje je bilo sprejeto (25 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 25 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

6. točka dnevnega reda:

– **Predlog zakona o spremembah Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2017 (ZRPPR1015-B) - skrajšani postopek, EPA 1805-VII**

Predlog zakona je objavljen na spletni strani Državnega zbora v Poročevalcu z dne 7. 3. 2017 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Predlog zakona je obravnavala Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj. Poročilo komisije so prejeli po elektronski pošti 7. 4. 2017. Predlog mnenja Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 7. 4. 2017.

Kot predstavnik predlagatelja zakona je imel besedo Marko Drofenik, generalni direktor Direktorata za regionalni razvoj (DRR) na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo.

Poročevalec Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj Jernej Verbič je pojasnil stališče komisije.

Razpravljali so: dr. Janvit Golob, mag. Marija Lah, mag. Stojan Binder, Igor Antauer, Samer Khalil, Uroš Brežan in Drago Ščernjavič.

Na dileme iz razprave je odgovoril Marko Drofenik, generalni direktor Direktorata za regionalni razvoj (DRR) na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, kot predstavnik predlagatelja zakona.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 50. seji 12. 4. 2017, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 75/16), sprejel naslednje

M N E N J E

k Predlogu zakona o spremembah Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2017 (ZRPPR1015-B) – skrajšani postopek

Državni svet **podpira** Predlog zakona o spremembah Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2017, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožefom Horvatom.

Zakon o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2017 (v nadaljevanju: zakon) velja za 27 pomurskih občin in tri občine UE Ormož od 1. 1. 2010. Čeprav bi se moralo njegovo izvajanje zaključiti leta 2015, zaradi pomanjkanja proračunskih sredstev ni bilo mogoče dokončati posameznih ukrepov in s tem realizirati ciljev zakona. Zaradi tega se je 2015 podaljšalo obdobje izvajanja zakona do konca 2017. Medtem ko bi morali za dokončanje Programa spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije 2010–2017 (v nadaljevanju: program) zagotoviti še okoli 3,4 mio evrov, jih letošnji (rebalans) proračun ne predvideva. Zakon je prinesel Pomurski regiji več spodbudnih gospodarskih kazalcev, vendar kljub temu splošna gospodarska situacija v Pomurski regiji še vedno ni dobra in zahteva nadaljnje izvajanje razvojnih ukrepov. Državni svet se je seznanil, da je bila 2016 stopnja registrirane

brezposelnosti v Pomurski regiji 17,4 %, medtem ko v Sloveniji 11,2 %. Po podatkih za 2016 zaostaja neto plača v Pomurski regiji za slovenskim povprečjem za 8,7 % in za Osrednjeslovensko regijo za skoraj 16 %. BDP na prebivalca je 2015 v Pomurju zaostajal za slovenskim povprečjem za 33 %. Zaradi teh dejstev se z novelo zakona predlaga podaljšanje obdobja izvajanja zakona za eno leto oz. do konca 2018 in s tem dokončanje zastavljenega programa, pri čemer je za predlagatelja sprejemljiv tudi predlog Vlade, da se izvajanje zakona podaljša do konca 2019. Kot je pojasnil predlagatelj zakona, je do konca 2015 v programu, vrednem 33 mio evrov, ostalo še 10.175.000 evrov, lanska realizacija je bila 2.576.000 evrov. V obdobju 2017–2019 tako ostaja na razpolago okoli 7,6 mio evrov, ki bi jih bilo treba učinkovito porabiti.

Državni svet ugotavlja, da Vlada podpira predlog zakona, ker meni, da je treba, glede na splošno gospodarsko sliko in stopnjo registrirane brezposelnosti, zakon izvesti v celoti, vendar glede na omejene proračunske možnosti predlaga podaljšanje za dve leti oz. do konca 2019. 1,6 mio evrov bi zagotovil državni proračun za leto 2018 in 1,89 mio evrov državni proračun za leto 2019. Z uveljavitvijo novele zakona se bo podaljšalo izvajanje tako programa kot drugih ukrepov, ki še niso zaključeni, predvsem spodbude za zaposlovanje in davčne olajšave za zaposlovanje in investiranje. Državni svet je bil seznanjen, da je Vlada razmišljala tudi o možnosti, da bi se razvojni problemi reševali v skladu z Zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, vendar bi v tem primeru bilo Pomurski regiji namenjenih še manj sredstev, saj je za vsa problemska območja v letošnjem proračunu zagotovljenih okoli 3 mio evrov, prav tako ne smemo mimo dejstva, da se predmetni zakon izvaja tudi na območju UE Ormož, kjer pa stopnja registrirane brezposelnosti ne dosega kritične meje 17 %.

Državni svet je bil seznanjen tudi z mnenjem Sveta Pomurske razvojne regije in Razvojnega centra Murska Sobota, ki pozivata k podaljšanju izvajanja zakona in zagotovitvi uresničevanja programa v predpisani višini 33 mio evrov. Kot pojasnjujejo, podpirajo podaljšanje veljavnosti zakona tudi za dve leti, pri tem pa poudarjajo, da bodo cilji zakona lažje doseženi ob pravočasni izvedbi vseh formalnih postopkov predvidenih javnih razpisov, ki bodo vsebovali realne in sprejemljive pogoje ter pravila za smotno izvedbo projektov. S podaljšanjem zakona bo regija sprejela tudi odgovornost za uresničitev zastavljenih ciljev. V Pomurski gospodarski zbornici dodajajo, da je zakon 250 malim in srednjim podjetjem prek investicij za posodobitev tehnološke opremljenosti dal možnost, da lažje sledijo konkurenci in zmanjšujejo razkorak s slovenskim povprečjem, ki pa še zmeraj ostaja.

Državni svet podpira podaljšanje obdobja izvajanja ukrepov razvojne podpore v Pomurski regiji, saj ponovno ugotavlja, da do zdaj izvedeni ukrepi ne izkazujejo izboljšanja gospodarske slike v takem obsegu, da bi lahko konec letošnjega leta zaključili z izvajanjem zakona. Nenazadnje je sprejem novele zakona nujen tudi z vidika predstavljene alternativne poti, po kateri bi se v skladu z Zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja pripravil Program ukrepov razvojne podpore Pomurski regiji, a bi v tem primeru lahko glede na sedanje podatke o stopnji registrirane brezposelnosti izpadlo območje UE Ormož in nekateri deli Pomurske razvojne regije (UE Gornja Radgona in UE Ljutomer), obenem bi bilo Pomurski regiji namenjenih manj sredstev, kot bi jih dobila s podaljšanjem tega zakona.

Državni svet pričakuje, da se bodo sredstva v prihodnje zagotovila v skladu s predvideno dinamiko in bo konec 2018 oz. 2019 končno realiziran 33 mio evrov vreden program. Ob tem poziva Vlado in Državni zbor, da bosta pri pripravi in sprejemanju rebalansa oz. proračuna za 2018 in 2019 upoštevala finančne posledice novele zakona. Ker se bodo načrtovani ukrepi izvajali s sredstvi, ki bi jih morali zagotoviti že v preteklosti, so nekateri državni svetniki opozorili, da bi morali sorazmerno z obdobjem podaljšanja veljavnosti zakona povečati tudi obseg proračunskih sredstev.

Čeprav imamo Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, ki ureja problematiko razvojno zaostalih območij, ki so prednostna območja vseh razvojnih politik, in da lahko Vlada za problemska območja z visoko brezposelnostjo sprejme dodatne začasne ukrepe razvojne podpore, pa razvojni problemi naraščajo oz. se ne odpravljajo v zelenem obsegu,

ker se proračunska sredstva ne zagotavljajo v skladu s predvideno dinamiko in v predvidenem obsegu (npr. Zasavje). Ob tem Državni svet opozarja tudi na finančno perspektivo 2014–2020, ko je na razpolago manj sredstev oz. praktično nič sredstev za infrastrukturne projekte (npr. ceste, šole, vrtci), ki omogočajo skladen razvoj. Kot primer Državni svet izpostavlja tudi Koroško, ki je zaradi neustrezne cestne infrastrukture odrezana od avtocestnega omrežja, to pa zmanjšuje njen razvojni potencial.

Glede na številne razvojne probleme posameznih razvojnih regij in lokalnih okolij Državni svet poudarja pomembnost vzpostavitve pokrajin kot nosilk regionalnega razvoja in uresničevanja razvojnih potreb lokalnega in regionalnega nivoja. Z vidika skladnega regionalnega razvoja Državni svet opozarja tudi na dogovor med Vlado in Mestno občino Ljubljana v vrednosti 300 mio evrov ter pričakuje podobne namere Vlade o sofinanciranju razvojnih projektov tudi v drugih regijah.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Jernej Verbič.

Predlagano mnenje je bilo sprejeto (33 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 33 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

7. točka dnevnega reda:

– Predlog zakona o državnem odvetništvu (ZDOdv) - druga obravnava, EPA 1718-VII

Predlog zakona je objavljen na spletni strani Državnega zbora v Poročevalcu z dne 17. 1. 2017 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Predlog zakona je obravnavala Komisija za državno ureditev. Mnenje komisije so prejeli po elektronski pošti 7. 4. 2017.

Poročilo Odbora Državnega zbora za pravosodje z Dopolnjenim predlogom zakona so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 12. 4. 2017 in na klop. Predlog mnenja Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 12. 4. 2017 in na klop.

Besedo je imel dr. Ciril Keršmanc, v. d. generalnega direktorja Direktorata za kaznovalno pravo in človekove pravice na Ministrstvu za pravosodje, kot predstavnik predlagatelja zakona.

Besedo je imel mag. Jurij Groznik, generalni državni pravobranilec.

Poročevalec Komisije za državno ureditev Rajko Fajt je pojasnil stališče komisije.

Dodatno obrazložitev je podal dr. Ciril Keršmanc, v. d. generalnega direktorja Direktorata za kaznovalno pravo in človekove pravice na Ministrstvu za pravosodje, kot predstavnik predlagatelja zakona.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 50. seji 12. 4. 2017 na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 23/03, 69//04, 68/06, 47/13 in 75/16), sprejel naslednje

M n e n j e

k Dopolnjenemu predlogu zakona o državnem odvetništvu (ZDOdv)

Državni svet **ne podpira** dopolnjenega predloga zakona.

Predstavnica Ministrstva za pravosodje (v nadaljevanju: MP) je predstavila predlog zakona, ki pomeni temeljito prenovu institucije sedanjega Državnega pravobranilstva (v nadaljevanju: DP). Na novo se ustanavlja Državno odvetništvo (v nadaljevanju: DO) kot poseben državni organ, ki bo prek pravnega zastopanja opravljal strokovne naloge varstva premoženja in drugih pravic države. V predlogu zakona se daje večjo težo pravnemu svetovanju državi in mirnemu reševanju sporov, kar pomeni, da se bo spor z državo lahko sprožil le po predhodnem postopku mirnega reševanja in šele, če ta ne bo uspešen, bo mogoče vložiti tožbo, drugače se bo ta zavrgla. Vse dodatne naloge se organu podeljujejo z namenom državi zagotoviti suverenega, strokovnega in fleksibilnega odvetnika, ki bo svetoval državi v premoženjskih zadevah. MP je opozorilo, da je predlog zakona v različnih fazah usklajevanja že več kot 2 leti, predstavili so zgodovino usklajevanj, ki so potekali predvsem na relaciji med MP in DP. MP je Državnemu svetu zagotovilo, da so mnoge rešitve v predlogu zakona usklajene, odprto pa ostaja vprašanje statusa državnih odvetnikov. MP zagovarja rešitev, da bodo državni odvetniki javni uslužbenci, razen generalni državni odvetnik in njegov namestnik, ki bosta funkcionarja. Prek sistema javnih uslužbencev se bo lažje zasledovalo cilje delovanja DO, kot je zastavljeno v noveli zakona. MP meni, da statusno zgodbo državnih odvetnikov dodatno zapira in jo potrjuje mnenje Zakonodajno - pravne službe Državnega zbora (v nadaljevanju: ZPS), medtem ko DP meni, da mnenje ZPS govori ravno o nasprotnem in pritrjuje potrebi po ohranitvi funkcionarskega položaja državnih odvetnikov. DO bo poseben organ, ki bo strokovno samostojen, le nad upravljavskim delom DO bo, podobno kot pri sodiščih in državnem tožilstvu, bdelo MP. Nadzor ne bo posegal ali se vmešaval v delo državnih odvetnikov. Predlog zakona prinaša preimenovanje organa v DO, ker MP meni, da novo ime bolje opiše vsebino njihovega dela, za presojo o primernosti kandidatov bo ustanovljena Komisija za presojo ustreznosti kandidatov. Z novelo zakona se ustrezneje določajo subjekti zastopanja, državni odvetniki bodo zastopali državo in državne organe, dodaja pa se možnost, da lahko zastopajo tudi interese javnih agencij, skladov, zavodov ... in tudi samoupravnih lokalnih skupnosti in podjetij, ki so v lasti države. Sistem bo urejen tako, da vsi naštetih lahko predlagajo zastopanje državnih odvetnikov, generalni državni odvetnik pa bo odločil o zastopanju, če bo šlo za primere izjemnega pomena in interesa za državo. Predlaga se krepitev svetovalne vloge DO tako, da bo treba v primeru varstvu interesov nad 100.000 evrov obvezno pridobiti predhodno mnenje DO. Večji pomen kot doslej je namenjen zastopanju pred mednarodnimi in tujimi sodišči in mednarodnimi in tujimi arbitražami. Državni odvetniki ne bodo več vezani na usmeritvena navodila kot doslej, kar bo okrepilo njihovo samostojnost in avtonomnost. Državni odvetniki bodo delovali izključno po svojem vedenju in strokovnem znanju. Disciplinska odgovornost državnih odvetnikov se ureja po vzoru sodniške disciplinske odgovornosti in se natančno in dosledno normira in kršitve disciplinske odgovornosti so taksativno naštetih. MP je državne svetnike seznanila, da uvaja nadzor nad administrativnim delovanjem DO, ker meni, da je bil doslej ta nezadosten. MP tudi meni, da bo zagotovljeno učinkovitejše izvajanje pristojnosti, optimiziranje poslovanja in večja fleksibilnost.

DP je državnim svetnikom predstavilo svoj pogled na predlog zakona in pri tem opozorilo, da po njihovem le-ta zmanjšuje samostojnost in avtonomnost DO. DP je opozorilo na stališče ZPS, da je predlog zakona v segmentu, ki govori o samostojnosti DO nejasen in zato ni mogoče govoriti o avtonomnosti DO. MP res ne sme posegati v odločitve DO, kar pa ne velja za Vlado, saj bo odločala o tem, ali bo DO zastopalo določen subjekt ali ne, ali se bodo opravila določena procesna dejanja, oblikovalo mnenje v zvezi z varstvom premoženjskih pravic. DP poudarja, da kljub temu, da niso ustavna kategorija, spreminjanje podlag njegovega delovanja ne more biti nekonsistentno in neodvisno od siceršnje vpetosti v pravni red in to stališče je po njihovem mnenju usklajeno tudi z ZPS, kot so ga izpostavili v uvodu svojega mnenja. DP opravlja strokovne naloge in se, glede na naravo svoje funkcije, vključuje v pravosodni sistem kot sodstvo, državno tožilstvo, odvetništvo in notariat. DP je državne svetnike opozorilo, da bi morali ohraniti samostojnost do državnih organov, saj zastopajo interese različnih ministrstev in drugih državnih organov. Postavlja se vprašanje, kako se bo reševalo konflikte med različnimi državnimi organi, če bo DO pod nadzorom enega ministrstva (MP). DP zastopa tudi državo kot celoto, kar pomeni, da je dolžno velikokrat poenotiti nasprotujoča si stališča posameznih državnih organov in to je mogoče le,

če je ločeno od organizacije državnih organov in zato je status državnega odvetnika njegovo delovno sredstvo, ki omogoča samostojno zastopanje. DP je v predstavitvi še opozorilo, da predlog zakona prinaša nevarnosti podrejanja organa politiki in političnega kadrovanja.

Državni svet je glede na različna stališča do predloga zakona spomnil na posvet z naslovom Vloga državnih pravobranilcev v luči reforme, ki je novembra 2016 potekal v Državnem svetu. Na posvetu so bila predstavljena različna stališča do osnutka predloga zakona, ki je bil takrat še v medresorskem usklajevanju, vendar so bila v zaključku posveta sprejeta načelna stališča, ki so dajala upanje, da se bosta obe strani tudi glede najbolj težavnega področja, to je statusa državnih odvetnikov, uspeli v nadaljnjih korakih poenotiti. Z Državnega sveta so bili na obe ministrstvi (Ministrstvo za pravosodje in Ministrstvo za javno upravo) poslani zaključki posveta z apelom vsem vpletenim, da kljub dolgotrajni pripravi sprememb zakonodaje vložijo še dodaten napor za poenotenje stališč. Na posvetu sta obe strani poudarjali pomen samostojnosti in neodvisnosti dela državnih odvetnikov, preprečitev vstopa politike v procese kadrovanja in dela ter poudarjen pomen svetovalne vloge in poravnavanja pri delu državnih odvetnikov.

Državni svet je opozoril na mnenje ZPS, ki je do predlaganega besedila precej kritična v smislu, da je predlog zakona nekonsistenten in bi bil lahko celo ustavno sporen v smislu 2. člena Ustave, ki zahteva jasnost in določnost predpisa. ZPS je kritično izpostavila nedorečenosti na področju organizacije dela DO, pristojnosti, kadrovanje in umeščenosti državnih odvetnikov v sistem javnih uslužbencev in v zvezi s tem ZPS opozori, da je predlog zakona glede umeščenosti v sistem javnih uslužbencev nedosleden, saj po eni strani v nekaterih določilih uporablja Zakon o javnih uslužbencih, v določenih delih, npr. pri disciplinskih postopkih, pa Zakona o javnih uslužbencih ne upošteva, ne da bi bila za to nedoslednost podana obrazložitev.

Državni svet je poudaril, da ne nasprotuje spremembam sistema DP, vendar meni, da reforma, ki na novo vzpostavlja sedanji sistem zastopanja države ni jasno obrazložena. Državni svet je opozoril, da se je treba pri tako obsežnih reformah vedno vprašati, ali je korist, ki jo iz reforme dobimo, za državo tako velika, da jo je treba izpeljati, kajti vsaka reforma že sama po sebi pomeni zastoj dela določenega organa, in ali je mogoče tisto, kar želimo popraviti, narediti tudi z manjšimi posegi. Predlog zakona pa ne prinaša zagotovila, da bo delo DO v prihodnje kakovostnejše, glede na nedoslednosti v predlogu zakona bi bilo lahko celo slabše. Status državnih odvetnikov je tudi po mnenju ZPS v predlogu zakona nejasen, na splošni ravni se govori o avtonomiji, na drugi strani pa nekatera določila ne sledijo takšnemu načelu. Državni svet poudarja, da je element samostojnosti tudi pravica do neke notranje organizacije dela, finančne neodvisnosti in kadrovskega načrta organa.

Državni svet se strinja, da samostojnost dela DP ne bo takšna, kot je bila doslej, če bo MP nadzorovalo administrativno delo organa, vsebinsko delo pa bo v določenih segmentih določala Vlada, npr. koga se bo zastopalo. Sistem javnih uslužbencev sam po sebi pomeni hierarhijo, navodila nadrejenega je v takšnem sistemu treba upoštevati in zato ni jasno, kako bo to delovalo v praksi, saj se od državnih odvetnikov pričakuje samostojno delo in sprotno odločanje na obravnavah. Na to dilemo je opozorilo tudi DP, kako bo lahko generalni državni odvetnik dal vsa navodila za obravnavo posameznemu državnemu odvetniku, saj se na obravnavah zgodijo nepredvidljive stvari, ali bo državni odvetnik prekinil obravnavo in prosil za navodila svojega nadrejenega. DP opozarja, da ko govorimo o neodvisnosti državnih odvetnikov govorimo tudi o statusu državnih odvetnikov in za opravljanje samostojne vloge državnega odvetnika je nujen status funkcionarja, če državni odvetniki postanejo javni uslužbenci, ne moremo več govoriti o avtonomnosti in samostojnosti dela. MP na drugi strani zagotavlja, da javni uslužbenci delajo samostojno in strokovno in ni treba, da ima nekdo status funkcionarja, da lahko ščiti interese države in da tega tako ne razumejo niti primerjalni pravni sistemi. MP je državnim svetnikom pojasnilo, da ne morejo pristati, da bi imeli državni odvetniki isto ureditev, kot jo imajo sodniki. MP je tudi prepričano, da ZPS ne problematizira spremembe statusa državnih pravobranilcev v javne uslužbenke, medtem, ko je Ministrstvo za javno upravo zapisalo, da predlog zakona zasleduje cilje po strokovnem in politično neodvisnem delovanju državnih odvetnikov in ga ustrezneje umešča v sistem izvršilne oblasti. Glede obsežne reforme organa DP je predlagatelj državnim svetnikom pojasnil, da

se zakon o DP ni spreminjal 20 let, za razliko od sodstva in državnega tožilstva, ki sta se prilagajala spremembam. MP je tudi pojasnilo, da se bo nadzor nad DO nanašal na upravni nadzor, kot ga poznajo tudi sodišča, medtem, ko bo DO glede vsebine dela samostojen organ in generalni državni odvetnik bo tisti, ki bo lahko dajal navodila za delo.

Državni svet se je seznanil s tem, da novela zakona ukinja usmeritvena navodila, kar naj bi po mnenju MP omogočilo večjo samostojnost delovanja državnih odvetnikov. Državni svet je opozoril še na drug vidik usmeritvenih navodil, da ta niso nujno razumljena v smislu, da državni odvetniki ne bi smeli samostojno nečesa narediti, ampak gre za zasledovanje skupnega cilja z zastopano stranko in zato rešitev v novem predlogu zakona morda ni najbolj posrečena. Predlagatelj je pri tem Državni svet opozoril, da je DP usmeritvena navodila problematizirala in predlog zakona le-ta sedaj dosledno in postopkovno določa.

Mirno poravnavanje sporov je v predlogu zakona zelo poudarjeno področje in Državni svet se strinja, da je v našo družbo treba vnesti več možnosti alternativnih načinov reševanja sporov in poravnavanj, vendar pa državni svetniki pri tem opozarjajo, da je v predlogu zakona breme poravnavanja dejansko preneseno na državljane. Če bo državljan želel tožiti državo, se bo moral najprej obrniti na DO, kjer bo sprožen postopek ne glede na to, ali ga bo želel ali ne. Glede na to, da v predlogu zakona ni jasno določena stvarna in krajevna pristojnost oddelkov DO, tudi ni jasno opredeljeno, na kateri oddelek se je v primeru tožbe treba obrniti. Če bo državljan vložil tožbo zoper državo ne da bi šel v postopek poravnavanja, bo njegova tožba zavržena, nikjer pa ni napisano, kaj se bo zgodilo, če bo vložil tožbo na napačen oddelek, ali to pomeni, da bo zamudil rok, ali se bo še vedno štelo, da je bila tožba vložena pravilno. Rešeno ni niti vprašanje, kaj se zgodi v primeru, če gre za več udeležencev spora in je med njimi tudi država, ali je tudi v takem primeru treba sprožiti postopke poravnavanja in kaj če se pri tem zamudi rok. Komisija opozarja, da je nerešeno vprašanje, kaj se zgodi, ko je vložena nasprotna tožba in ali se bo sodni postopek prekinil. Rešitve, ki se tičejo pravic državljanov, bi morale biti v predlogu zakona zapisane jasno in dorečeno. Državni svetniki so opozorili še na zaključek postopka poravnavanja v primeru, da ta ne uspe in mora DO izdati stališče oziroma potrdilo, da je šlo za neuspeh poskus poravnavanja, saj se tožba proti državi obravnava šele, ko je predloženo potrdilo, v nasprotnem primeru se tožba zavrne. Ni določeno, kaj se zgodi, če DO potrdila ne izda pravočasno, to je v 8 dneh, ali bo rok tekel naprej in kdo bo nosil posledice. Državni svet poudarja, da so mediacije dobra rešitev, če temeljijo na prostovoljni odločitvi udeležencev, ne pa, če je takšna ureditev obvezna in lahko celo izgubiš pravico do tožbe, če obveznost spregledaš. Državni svet je opozoril tudi na zastaralne roke, v predlogu zakona so določeni drugačni roki kot npr. v Zakonu o sodniški službi in razlike niso utemeljene. Državni svet je poudaril, da s stališča strokovne javnosti, npr. odvetnikov in njihovih strank procesne predpostavke v predhodnih postopkih ovirajo uveljavljanje pravice državljanov proti državi.

Državni svet je izpostavil zniževanje pogojev za opravljanje dela državnega odvetnika. Doslej so bili pogoji za imenovanje najmanj nivo višjega sodnika, ker gre za opravljanje zelo odgovornega dela, zdaj se ta kriterij znižuje. MP pri tem meni, da bo z novim sistemom bolje urejen karierni sistem v DO in da bo omogočena pomladitev kadra.

Državni svet je v zvezi s širitvijo nabora subjektov, ki jih bo DO zastopalo, preverjala kdaj lahko državni odvetnik odkloni zastopanje stranke in kako bodo ti izjemni primeri opredeljeni. Državni svetniki so opozorili na predlog Mestne občine Ljubljana, ki je predlagala, da se v predlogu zakona opredeli tudi subjekte, ki jih je ustanovila samoupravna lokalna skupnost in bi jih DO prav tako lahko zastopalo. Predlagatelj je Državnemu svetu pojasnil, da je v predlogu zakona razširjen nabor tistih, ki jih bo DO lahko zastopalo, pri čemer so upoštevali tudi opozorila DP, da se jim v zvezi z novimi subjekti količina dela ne bi preveč povečala, zato so dodane varovalke. Zastopanje novih subjektov bo možno le v primeru, kadar bo šlo za zadevo, ki je za državo izjemnega pomena. Generalni državni odvetnik bo tisti, ki bo ocenil, ali gre v določenem primeru za izjemen pomen za državo ali ne. DP je izpostavilo, da gre za ogromno povečanje števila subjektov in bo zato treba pripravljati veliko število mnenj, ki bodo podlaga za odločitve, ali gre za izjemen pomen za državo in bo pomenilo veliko obremenitev DO.

Postavljeno je bilo tudi vprašanje državnega svetnikov glede političnega vmešavanja v kadrovanje v DO. MP je poudarilo, da bo z namenom preprečevanja političnega vmešavanja v imenovanje državnih odvetnikov ustanovljena Komisija za presojo ustreznosti kandidatov, v kateri bodo sodniki, tožilci, državni odvetniki in pravni strokovnjaki presojali o primernosti kandidatov in to ne bo več odločitev Vlade. MP meni, da bodo s sistemom zaposlovanja državnih odvetnikov kot javnih uslužbencev za nedoločen čas ti manj podvrženi vplivu politike, saj jih je doslej Vlada potrjevala vsakih 8 let. MP je poudaril strinjanje Ministrstva za javno upravo z novim sistemom in da Zakon o javnih uslužbencih jasno opredeljuje samostojno in strokovno delo javnega uslužbenca. DP je pri tem državne svetnike opozorilo, da Zakon o javnih uslužbencih v resnici ima določbe, da javni uslužbenec lahko zavrne izvajanje naloge ali ne deluje v skladu z navodili nadrejenega, vendar pa v komentarju zakona piše, na katere položaje se to nanaša in gre za upravne naloge (izdajanje odločb, inšpekcijskih odločb ...). Zastopanje in svetovanje državi, predhodni postopki, mediacija in varovanje javnega interesa pa niso upravne naloge in zato DP meni, da se s takšno spremembo statusa ruši koncept zastopanja in odpira niz ustavno-pravnih vprašanj.

Državni svet je v razpravi opozoril tudi na to, da se je poročilo o delu DP vsako leto obravnavalo v Državnem svetu in v Državnem zboru in da s strani MP ni bilo slišati pripomb na predstavljena poročila, kar je presenetljivo glede na zdaj izraženo nezadovoljstvo z delom DP. Predlagatelj je potrdil, da v preteklosti niso imeli pripomb na poročila DP, vendar pa so opozorili, da so bili v poročilu v glavnem statistični podatki in da želijo, da so poročila v prihodnje drugačna in jih zato tudi bolj natančno opredeljujejo v predlogu zakona. MP želi tudi večjo transparentnost poslovanja DO, kar bo doseženo z več objavami na spletnih straneh DO, letno poročilo pa bo moralo vsebovati analize primerov in delovanja organa in strateške usmeritve za delo vnaprej.

Državni svet je pohvalil dolgotrajno usklajevanje predloga zakona, vendar so državni svetniki poudarili, da sodeč po nasprotujočih si stališčih DP in MP usklajevanja niso bila v celoti uspešna in niso prinesla ustreznega kompromisa. Državni svet razume odgovornost MP, da poseže v delovanje organa, če meni, da ne deluje optimalno, vendar pa morajo spremembe nedvoumno zagotavljati avtonomnost delovanja DO, nesoglasja v razpravi med MP in DP pa ne vzbujajo zaupanja v pripravljene predloge. Državni svet je mnenja, da je za delovanje tako pomembnega organa, kot je DO, nujna usklajenost med MP in DP, saj si ni mogoče predstavljati, kako se bodo izvajale naloge DO pri branjenju interesov države doma in v tujini ob diametralno nasprotnih stališčih glede statusa in nadzora in še nekaterih zadev. Državni svet meni, da bi bilo zato bolje nadaljevati pogovore, kot pa hiteti s potrditvijo nedorečenega zakonodajnega predloga.

Državni svet je ugotovil, da so bili v okviru obravnave predloga zakona na 33. seji Odbora za pravosodje 5. aprila 2017 sprejeti amandmaji Poslanskih skupin SMC, DeSUS in SD k 14., 18., 19., 27., 34., 35., 36., 38., 39., 40., 41., 47., 48., 51., 52., 55., 67., 68., 78., 80., 85., 87., 93., 94., 96., 100. in 111. členu in amandma odbora k 95. členu. Tako je bil pripravljen dopolnjen predlog zakona, ki je dodatno opredelil tudi nekatere rešitve, o katerih je bilo govora v razpravi v Državnem svetu, npr. spor o prevzemu zastopanja (14. člen), ki pravi, da v primeru zavrnitve zastopanja s strani državnega odvetništva, o vprašanju ali naj državno odvetništvo zastopa subjekt, odloča Vlada na zahtevo subjekta. Dodatno so definirani predhodni postopki poskusa mirne rešitve spora (27., 35. in 36. člen) in organiziranost državnega odvetništva v 41. členu in v 47. členu način priprave in vsebine letnega poročila državnega odvetništva. Prav tako so dopolnjeni členu (80., 85. in 87. člen), ki govorijo o disciplinski odgovornosti državnih odvetnikov. Sprememb v členih, ki definirajo status državnih odvetnikov ni bilo.

Predlagano mnenje je bilo sprejeto (23 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 16 jih je glasovalo za, 2 pa sta bila proti).

8. točka dnevnega reda:

– Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v državni zbor (ZVDZ-C) – skrajšani postopek, EPA 1806-VII

Predlog zakona je objavljen na spletni strani Državnega zbora v Poročevalcu z dne 6. 3. 2017 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Predlog zakona je obravnavala Komisija za državno ureditev. Mnenje komisije so prejeli po elektronski pošti 11. 4. 2017. Predlog mnenja Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 12. 4. 2017 in na klop.

Besedo je imela Janja Sluga, poslanka Državnega zbora, kot predstavnica predlagatelja zakona.

Besedo je imela mag. Mateja Prešeren, vodja službe za transparentnost, integriteto in politični sistem na Ministrstvu za javno upravo.

Poročevalec Komisije za državno ureditev Jernej Verbič je pojasnil stališče komisije.

Razpravljala sta Dušan Strnad in Branko Šumenjak.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 50. seji 12. 4. 2017 na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 23/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 75/16), sprejel naslednje

M n e n j e

k Dopolnjenemu predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v državni zbor (ZVDZ-C)

Državni svet **podpira** dopolnjen predlog zakona.

Predlagatelji (skupina poslancev) so pripravili predlog zakona, ki bo v prvi vrsti uresničil odločbi Ustavnega sodišča, rok za uresničitev obeh odločb se je že iztekel. Predlog zakona pa odpravlja tudi nekatere pomanjkljivosti pri izvajanju volitev, ki so se pokazale v praksi in na katere je opozarjala Državna volilna komisija (v nadaljevanju: DVK).

Odločbi Ustavnega sodišča se nanašata na ureditev dostopnosti volišč za invalide in glasovanje s prilagojenimi glasovalnimi napravami in glasovanje po pošti. Ustavno sodišče je ugotovilo, da je 79.a člen Zakona o volitvah v DZ v neskladju z Ustavo in v skladu s tem Ustavno sodišče državi nalaga, da morajo biti vsa volišča v državi urejena tako, da so dostopna invalidom in ne tako kot doslej, ko so bila invalidom dostopna samo nekatera posebej določena volišča. Glede uvajanja glasovalnih naprav Ustavno sodišče zakonodajalcu predlaga, da preuči možnosti in ob razumnih stroških uvaja glasovalne naprave, pri odločitvi za uvajanje naprav pa lahko upošteva sorazmernost stroškov in statistične podatke o dosedanji uporabi naprav.

Slovenija ima več kot 3000 volišč. DVK je od 2012 samo 30 volišč opremila z glasovalnimi napravami, stroški njihove uporabe pa so bili visoki. DVK je ocenila, da so bili stroški uporabe glasovalnih naprav med 2008 in 2015 več kot 2 milijona evrov, pri čemer je glasovalne naprave na 14 glasovanjih uporabilo le 3041 volivcev ali 390 volivcev na eno glasovanje. Predlagatelji zato menijo, da glasovalne naprave bistveno ne pripomorejo k lažjemu izvrševanju volilne pravice invalidov, poleg tega vsi invalidi ne morejo uporabljati glasovalnih naprav. Zakon že zdaj določa, da na volišče vsakdo lahko pripelje osebo, ki mu pomaga opraviti volilno opravilo. Volivec lahko volitve opravi tudi pred voliščem tako, da

volilni odbor pride pred zgradbo. Volilni odbori imajo na voliških pripomoček za glasovanje slepih in slabovidnih, t. i. šablone. Volivci lahko glasujejo tudi doma, pred volilnim odborom. Predlog zakona tako ukinja glasovalne naprave in predlaga, da se to ureja z glasovanjem po pošti, kar bi omogočilo izvrševanje volilne pravice večjemu številu invalidom kot doslej. Dodatno pa bo izpolnjena še zahteva o dostopnosti vseh volišč za invalide.

Državni svet se je seznanil, da se z dodatno ureditvijo glasovanja po pošti v skladu z odločbo Ustavnega sodišča odpravlja pravna praznina. Ovojnice z glasovnicami iz tujine in glasovnice, ki bodo prispele k okrajni volilni komisiji na dan glasovanja po 19. uri, morajo imeti poštni žig z datumom oziroma morajo imeti priložene listine, ki jasno izkazujejo, da so bili dokumenti oddani pred 19. uro, sicer je glasovnica neveljavna. Podaljšuje se rok za vlaganje kandidatur, s sedanjih 25 dni na najkasneje 30. dan pred dnevom glasovanja. Tako bo več časa za dopolnjevanje vlog, odločanje o pritožbah, pa tudi roka za vložitev kandidatur za volitve v Državni zbor in Evropski parlament bosta usklajena. Na novo so določene pristojnosti DVK, kot so postopki ugotavljanja, kateri kandidati so bili izvoljeni za poslance in katerim kandidatom gre pravica prevzema mandata poslanca v času, ko opravlja poslanec funkcijo predsednika vlade, ministra ali državnega sekretarja ali za preostanek mandatne dobe DZ, če je poslancu prenehal mandat. Črta se določba o trajanju volilnega molka, saj je ta že opredeljena v Zakonu o volilni in referendumski kampanji. Predlaga se, da DVK svoje poslovanje uredi s poslovníkom. Predlog zakona prinaša spremembe, ki jih je predlagala DVK - določitev razlogov in postopkov za morebitno razrešitev predsednika, članov in njihovih namestnikov volilnih enot in okrajnih volilnih komisij, določitev pristojnosti DVK za imenovanje tajnikov volilnih enot in okrajnih komisij, določanje razlogov in postopkov za razrešitev tajnikov in njihovih namestnikov volilnih komisij, zagotavljanje pravne podlage za tuje opazovalce na volitvah ... Predlagatelji so v predlog zakona zapisali, da bodo nastali stroški za prilagoditev volišč za invalide, vendar jih je težko oceniti. Ukinitve uporabe glasovalnih naprav bo prinesla prihranek v višini več kot 350.000 evrov.

DVK je seznanil Državni svet, da se s predlaganimi spremembami strinja, saj so bili njihovi predlogi upoštevani. Z Informacijsko pooblaščenko je usklajena ureditev zbirke osebnih podatkov, ki jih DVK potrebuje za organizacijo volitev za volilne upravičence v tujini. Novela zakona bo prvič v celoti zaživela pri naslednjih rednih volitvah v DZ leta 2018, DVK pa bo na letošnjih predsedniških volitvah testirala situacijo. DVK je optimistična in meni, da je mogoče v 2 letih urediti vsa volišča za invalide. DVK je državnim svetnikom povedala, da se strinja z ukinitvijo glasovalnih naprav, saj so povzročale veliko stroškov in glede na statistične podatke o uporabi niso imele večjih učinkov za izboljšanje dostopnosti volilne pravice za invalide.

Državni svet je poudaril, da predlog zakona med drugim izpolnjuje odločbo Ustavnega sodišča, ki zahteva ureditev vseh volišč v državi tako, da bodo dostopna invalidom. Državni svetniki so želeli preveriti, ali rešitve predloga zakona veljajo tudi za lokalne volitve in lokalne skupnosti, ki so odgovorne za njihovo izpeljavo. Predstavnica predlagateljev je Državnemu svetu pojasnila, da je odločba Ustavnega sodišča nedvoumna in pravi, da je treba vsa volišča v državi urediti tako, da bodo dostopna invalidom, in to velja tudi za lokalne volitve. Ustavno sodišče je svojo odločbo podkrepilo tudi z opozorilom, da bi morali biti javni objekti že po Zakonu o graditvi objektov iz 2004 invalidom dostopni in brez arhitektonskih ovir, o tem pa govori tudi Konvencija o pravicah invalidov iz 2008. Če lokalne skupnosti ne bi upoštevale rešitev, ki so predlagane v predlogu zakona, bi lahko prišlo tudi do sprožanja tožb, tuji opazovalci volitev pa bi nas prav gotovo opozorili na našo neverodostojnost glede spoštovanja lastne zakonodaje. Državni svet je bil seznanjen tudi s tem, da je imela pripravljalna skupina za predlog zakona v začetnih fazah v mislih tudi rešitve, ki bi za določene kategorije volišč naredile izjemo glede prilagoditev oziroma dostopnosti volišč za invalide (v mislih so imeli volišča v odročnejših krajih in na težje dostopnih lokacijah), vendar je prišlo tako s strani Vlade kot Zakonodajno-pravne službe DZ opozorilo, da je ustavna odločba jasna in jo je treba upoštevati pri vseh voliških.

Državni svet je opozoril, da so volišča v lokalnih okoljih na tradicionalnih lokacijah, pri čemer jih je veliko v zasebnih prostorih. V odročnejših krajih so volišča relativno majhna, vendar je tako volivcem omogočen lažji dostop do njih. Državni svetniki so opozorili še, da so lokalne

skupnosti že veliko vložile v odpravljanje arhitektonskih ovir v javnih stavbah, pri čemer gre za precejšnje investicije. Državni svet zato meni, da bi morala tudi država priskočiti na pomoč s sredstvi, saj bo treba v relativno kratkem roku, to je do naslednjih lokalnih volitev v jeseni 2018, rešiti problematiko. Temeljno izhodišče pri udeležanju ustavne odločbe mora biti, da se upoštevajo tradicionalna volišča in da se omogoči dostopnost volišč za invalide, vendar so državni svetniki opozorili, da bo v določenih okoljih težko najti nadomestne lokacije, kar bi lahko vodilo do zapiranja nekaterih volišč, česar pa lokalna skupnost ne more sprejeti.

Državni svet se je strinjal z mnenjem direktorja DVK, da bo, glede na finančne posledice ustavne odločbe o ureditvi dostopnosti volišč za invalide, nujen dogovor države in lokalnih skupnosti. Direktor DVK je državne svetnike seznanil, da po ocenah DVK že zdaj približno 47 % volišč zadosti pogojem ustavne odločbe, bo pa nujno več volišč kot doslej urediti na istih lokacijah. DVK bo zato dala pobudo, da se več volišč uredi v zdravstvenih domovih, domovih starejših občanov, torej na lokacijah, ki imajo že zdaj urejene dostope za invalide in da se v strnjениh naseljih spodbudi združevanje volišč in razmislek o iskanju novih rešitev, določenim adaptacijam pa se ne bo mogoče izogniti. Gre tudi za priložnost, da se bolj kot doslej določijo ista volišča za vse vrste volitev; zdaj je medsebojna pokritost volišč približno 70 %.

Glasovanje po pošti kot dodatna možnost za glasovanje invalidov je bila s strani državnih svetnikov pozdravljena kot pozitivna rešitev. Državni svet meni, da bo imela pomemben učinek na uveljavljanje volilne pravice invalidov. Državni svet je želel preveriti, kako bo potekala prijava za glasovanje po pošti in kakšni bodo postopki za pridobitev pravice glasovanja po pošti. Direktor DVK je opozoril, da bo morala invalidna oseba k prošnji za volitve po pošti priložiti odločbo pristojnega organa o priznavanju statusa invalida, ne bo pa pomembna stopnja invalidnosti. Takšno varovalko so dodali zato, da se glasovanje po pošti ne bi prikrito spremenilo v možnost glasovanja po pošti za vse. S stališča invalidov je pomembno, da volilne komisije ne bo treba za vsake volitve posebej zaprositi za uveljavljanje pravice glasovanja po pošti, ampak bo pravica za volivca veljala do preklica.

Državni svet se je seznanil, da so bili v okviru obravnave predloga zakona na 34. seji Odbora Državnega zbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo sprejeti amandmaji odbora k 7., 8., 9., 10., 11., 13., 18., 19., 21. in 22. členu. Vsebina sprejetih amandmajev ne vpliva na stališča Državnega sveta zapisana v mnenju k Dopolnjenemu predlogu zakona.

Predlagano mnenje je bilo sprejeto (22 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 23 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

- - -

Predsednik je zaključil 50. sejo Državnega sveta Republike Slovenije in se svetnicam in svetnikom ter vabljenim zahvalil za razpravo in sodelovanje.

Marjan Maučec, mag. posl. ved
sekretar

Mitja Bervar, mag. manag.
predsednik